

Војнотрибуналске теме и дилеме

ЧЕКАЈУЋИ БОЉИ ЖИВОТ

Они који одлучују о пензијама треба да знају да ће једног дана постати пензионери и да им неће бити баш свеједно ако се додги да их неко у тим годинама омаловажава, ускраћује им стечена права и имовину, чини их несигурним у друштву, сматра их грађанима другог реда...

Како се ближи дан када ће се навршити три године од ступања на снагу Закона о привременом уређењу начина исплате пензија (новембар 2017) живот из дана у дан постаје све неподношљивији за популацију трећег доба. У редовима обесправљених подграђују се наде да ће коначно бити уважен основни закон којим је уређен систем пензијског и инвалидског осигурања у Србији. За више од век и по, колико постоје војне пензије, према доступним подацима, још се није додгило да месечна примања пензионисаних подофицира и официра буду смањена, поготову се није десило да основне пензије за поједине категорије буду окрчење чак за 21 одсто.

Чини се да пензионери никада као сада нису с толико нестручње очекивали до-лазак представника Међународног монетарног фонда у Србију. Експерти те светске финансијске институције ће ускоро са представницима Владе Републике Србије размотрити успех досадашњих мера предузетих ради фискалне консолидације државног буџета, детаљно ће претрести главне ставке прихода и расхода који се планирају за идућу годину, чиме ће јавности бити доступан и податак да ли ће привремени закон о пензијама престати да важи. Наиме, привременост толико боде очи да међу пензионерима (цивилним и војним) све више расте незадовољство, узроковано бројним недаћама материјалне природе.

Многи ће се сложити да је апсурд и велика животна неправда то што ће привремени закон трајати најмање три године. Још чудније звуче изјаве појединых државних званичника да ће пензије бити осетно увећане. У два наврата државним службеницима, којима су најмање смањена примања враћене су плате на ниво пре увођења тешким мера које је предузела Влада Републике Србије како би се зауставила дужничка спирала, односно дебаланс приходне и расходне стране буџета. Службеницима у појединим министарствима су чак плате и увећане у односу на примања од пре три године. Сада им се обећава ново повећање, а да пензије нису враћене на ранији ниво. Заправо, до сада нико од државних званичника није рекао да ће крајем године, како је и ред, бити укинут споран закон. Та привременост, да ли случајно или намерно, није дефинисана, тако да теоретски може да траје у недоглед. Уколико пензионерима буду примања и даље закидана а званичницима плате увећаване, то ће бити дубоко неправедна порука, директно усмерена против грађана трећег доба.

Разматрајући економску ситуацију у коју су доведени пензионери у Србији (њих више од 700.000) који су примања и до 50 одсто мања од плате колега

што су их заменили на радним местима, на пиједестал апсолутне истине избија необорива чињеница да је онима који најмање имају – одузето највише. Ваљда би одговорна државна администрација слабашан буџет требало да намири пре свега опорезујући најбогатије. У односу на многе друге мере, посегло за нечим што је било најлакше. Једним потезом смањене су пензије, чиме се сваког месеца на приходну страну буџета слије око две милијарде сигурних парова. И те како би праведније и берићетније било када би се обуздала разуздана неман сиве економије, од које се многи сваког дана богате у овој земљи. Да ли држава нечињењем подстиче захуктавање сиве економије која прети да обезвреди многе позитивне резултате оне-моћаље привреде, остаје да се види.

Економске прилике у Србији не иду на руку Влади када је реч о даљим корацима у вези са повећањем плате и пензија. Најновије оцене указују да по свemu судећи неће бити остварен зацртани циљ да бруто друштвени производ у овој години порасте за три одсто (било је и пројекција које су указивале на то да би БДП могао да буде чак 3,5 одсто). Следствено тим чињеницама, не може се очекивати да ће бити испуњене помпезнe најаве о повећању плате.

Пензионери, који су према истицању државних функционера, поднели највећи терет у консолидацији државног буџета, с правом очекују да им се признање ода тиме што ће им пензије бити враћене на ранији ниво. Уколико се то не додги, а плате државних чиновника буду увећане за девет или десет одсто, како се наводи у изјавама званичника, биће то потврда основане претпоставке да се у Србији на делу пензионерске популације свесно примењују дискриминационе мере.

Они који одлучују о пензијама треба да знају да ће једног дана постати пензионери и да им неће бити баш свеједно ако се додги да их неко у тим годинама омаловажава, ускраћује им стечена права и имовину, чини их несигурним у друштву, сматра их грађанима другог реда... Народ је добро приметио да ниција није горела до зоре.

Државни чиновници чињењем или не-чињењем на најбољи начин исказују свој однос према старијој популацији, дакле и према својим родитељима. Држава, оличена људима који јој чине главне полуге власти, ни у ком случају не сме према делу популације да се понаша као мајка, а према другом као маћеха. Једнакост грађана гарантује Устав, а људска права треба схватити као светињу без које се не сме напредовати у свестрани а одрживи развој.

Све више забрињава ћутање Уставног суда Србије на захтев Удружења војних пензионера Србије да се изјасни о спорном закону (који многи стручњаци називају сурогат законом) да ли је у складу са највишим правним актом земље. Ускоро ће годину дана од како је поднета друга уставна иницијатива о којој Суд треба да се изјасни. С обзиром на чињеницу да тај закон дотиче више од 700.000 грађана Уставни суд би требало брже да решава ово горуће питање. Имајући на уму податак да је приликом првог изјашњавања једва превагнула одлука да се спорни закон одржи, може се само претпоставити шта мучи тамошње судије. Јавност од њих с правом очекује да донесу одлуку – „ни по бабу, ни по стричевима“.

Народна Скупштина Републике Србије оглушила се на народну иницијативу више од 34.000 грађана, који су својим потписима захтевали да се укине спорни закон и пензије врате на ранији ниво. Тамошњи чиновници су ћутали на два захтева Удружења да се вольа законом утврђеног броја бирача стави на дневни ред најзначајније институције у држави. Тако је на трећем обраћању УВПС, одговорено је не-тачним чињеницама, због чега је недавно упућена жалба Врховном касационом суду.

Удружење војних пензионера Србије неће стати на томе, већ ће и даље предузимати законом утврђене активности како би била враћена нарушена права.

Државни званичници наглашавају да је у буџету постигнут суфицит, а пензионери сматрају да се давања иностраним фирмама (које граде фабрике у Србији) алиментирају завлачењем руку у њихове чепове. Пензије су, наиме, стечено право, то јест лична имовина коју не би требало крчмити. Радећи деценијама на својим радним местима и градећи земљу, пензионери су део примања издавајали за принадлежности када оду у пензији. Да ли је држава све време добро управљала фондом, треба да се изјасне стручњаци.

Пензионери, после парама сушних и тешких година, опрхвани здравственим проблемима и оптерећени много-брожним проблемима, очекују да они који одлучују о њиховој судбини, погледају истину у очи, смогну снаге да задовоље правду и врате месечна примања на ранији ниво. Чекајући ММФ и даље у пензионерима тиња нада и шире се искре вере да ће им се додги оно што су заслужили. Нарушавање основног закона о пензијском и инвалидском осигурању одиста предуго траје. У растућој инфлацији очекују да им се бар мало врати нада у бољи живот.

Звонимир ПЕШИЋ

Са 16. седнице Главног одбора Скупштине Удружења војних пензионера

СНАГОМ ИСТИНЕ ДО ОСТВАРИВАЊА ПРАВА

Народна Скупштина Републике Србије по поднетој народној иницијативи Удружења, није поступила, мада је на то била обавезна. На више обраћања, из Скупштине су стизали неразумни и нетачни разлози што исказана вольја бирача није испостована, које су, вероватно, креирали тамошњи чиновници. Због тога је одлучено да се жалба, како је то законом регулисано, упути Врховном касационом суду.

УДому ВС у Београду 27. јуна одржана је седница Главног одбора Скупштине УВПС на којој је разматрано поступање Народне Скупштине Републике Србије по достављеној народној иницијативи, којом се предлаже престанак важења Закона о временом уређивању начина исплате пензија и Закона о изменама Закона о ГИО. Присутни су упознати са одлуком Европског суда за људска права у погледу застарелости и умањења исплате пензија за 4,21 одсто и обавештени о допуни Правилника о решавању стамбених потреба запослених у МО и Војсци Србије. Такође је било речи о Решавању актуелних проблема здравствене заштите војних осигураника и о остваривању информисања чланства посредством интерног гласила „Војни ветеран“ и Сајта УВПС.

Седницом је председавао Председник УВПС Љубомир Драгањац. После усвајања дневног реда и записника са претходне седнице, о поступку Народне Скупштине Републике Србије говорио је члан ИзОд ГО Остоја Поповић, износећи све важније детаље с тим у вези.

Председник Драгањац је рекао да је очигледно реч о врсти манипулације: -При предаји докумената народне иницијативе, није нам ништа речено, а компакт-диск о коме се говори да смо на њему требали да доставимо спискове са потписима, уопште нам није ни уручен нити достављен. Скупштина уопште није разматрала нити стављала на дневни ред иницијативу а била је обавезна. Обраћали смо се председнику Скупштине, а одговоре је достављао неко други. Претпоставили смо да иницијатива неће да прође, али хоћемо да им кажемо свој став и дасе са Законом не слажемо. Ми нијмо против власти, али они који чине власт требало би да нас поштују и уважавају. Уставни суд по другој нашој иницијативи се још не изјашњава. Предлажем да на поступак Народне Скупштине Србије упутимо жалбу Врховном касационом суду.

Предлог је, потом, једногласно прихваћен.

Удружење је очигледно решено да истраје у представљању истине и поштовању Устава Републике Србије и донетих закона. Снагом истине избираће се за остварење окрњених пра-

ва у погледу нивоа пензија које представљају стечено право на основу издавања у пензиони фонд.

Укидање спорног закона није на помолу

Говорећи о поднетој уставној иницијативи Драгутин Страхињић је предложио да се то питање пласира и преко медија и да се изнесу ове чињенице, да их и јавност зна. Живан Марковић сматра да о ставовима УВПС треба упознати и све парламентарне странке, док се Бранко Петковић заложио за инсистирање код надлежних да се пензије не могу смањивати и да се то не може никако прихватити.

-Овог тренутка за наше ставове немамо подршку осталих структура у држави да би присилили власт да прихвати наше предлоге. Само масовношћу можемо успети и зато морамо радићи на томе и тражити начине да активирамо 700.000 пензионера који су погођени овим решењима... Питамо се како их објединити. Није на помолу укидање закона. Ни у време када је наша земља била изложена санкцијама, пензије нису смањиване. Питам се зашто држава није обавезала богате да део средстава издавају за стабилизацију финансијских неприлика, а донела је одлуку да издава из пензија, рекао је Љубомир Драгањац.

Потом је присутне члан ИзОд Остоја Поповић обавестио о одлуци Европског суда за људска права да су обавезе државе према војним пензионерима застареле и о умањењу пензија за 4,21 одсто. Наиме, Међународни суд за људска права у Стразбуру није прихватио иницијативу да расправља о усклађивању пензија за 4,21 одсто и то питање је практично правно решено.

Осврнући се на ту одлуку, председник УВПС је оценио да су овим поступком судски процеси војних пензионера у погледу усклађивања пензија за 11,06 одсто од 1. 1. 2008. године окончани. Оно што је судским и путем поравнања добијено, коначно је и више нема инстанце за жалбу. То треба рећи нашим људима и не давати им лажну наду. Даљи поступци по овом питању не гарантују успех, ризични су и захтевају високе трошкове.

У оквиру четврте тачке дневног реда било је речи о допуни Правилника о решавању стамбених потреба запослених у МО и Војсци Србије. Председник ИзОд Зоран Вучковић изнео је податке да је у 2015. години подељено је 168 станови, од тога 59 или 35 одсто корисницима војне пензије (КВП), у 2016. години – 80 станови (28 за КВП), док је у 2017 до сада подељено је 89, за КВП свега 28. Допуном Правилника омогућава се подела неуређених станови, то јест оних стамбених јединица који су судским одлукама враћени у „фонд“ за поделу. Они се могу дodelити лицима по личном захтеву, то јест ако добровољно пристану. За ту врсту трансакције није предвиђена накнада за утрошена средства на име уређења станови и не могу се повратити на било који начин.

То решење је изнуђено и на штету лица која немају решено стамбено питање исто као што је то учињено за решавање стамбеног проблема путем кредита у износу 20.000 евра.

У расправи која је уследила Милован Лалић се заложио да предност приликом додеље неуређених станови треба дати лицима која дуже чекају на стан. Милутин Пантелић је приметио да од 64 стана у тој категорији чак 59 се нуди у Београду. Вид Шарац је навео пример из Прокупља, где се такав стан нуди већ осам година и нико није хтео да га прими.

Проблеми у војном здравству решиви

О актуелним проблемима здравствене заштите КВП излагање је припремио члан ИзОд др Часлав Антић. Он је, између остalog, навео у појединачним здравственим установама од војних осигураника траже чиповане здравствене књижице које немају сви корисници. И поред значајног помака, још увек има дугог чекања за поједине дијагностичке прегледе на ВМА чак и до шест месеци. У систему војног здравства проблем је и додела појединачних помагала, а значајне потешкоте производи и то да поједини правилници нису мењани од 1991. година, док у цивилном здравству то чини веома учестало.

Да ли ће се коначно градити Геронтолошки центар на Карабурми, то пи-

Вруће теме у врело лето: са последње седнице Главног одбора

тање је поставио Милован Лалић.

У одговору на питање Часлав Антић је предочио да је УВПС покренуло изградњу тог објекта 2010. године. Пре три године из Министарства одбране стигла је информација да је пројекат урађен и да ће бити реализован. Ка-да, за сада није познато.

Живан Марковић је изнео податак да здравствени осигураници имају проблема када долазе из Панчева у Београд на терапије које трају више дана. Питао је да ли за сваку појединачну терапију треба издавати путни налог?

За наредну тачку дневног реда припремљена је анализа о информисању чланова Удружења путем „Војног ветерана“ и сајта УВПС. Изнето је више података, оцена а, с тим у вези, апострофирани су и одређени текући проблеми.

Како је у припремљеном материјалу констатован главни задатак – информисање корисника војне пензије, испуњен је у целости. О томе сведоче извештаји градских, односно општинских одбора УВПС на седницама скупштине и повремено изјашњавање чланова Главног одбора Скупштине и делегата Скупштине УВПС. У ранијем периоду „Војни ветеран“ је имао и задатак и информисања надлежних државних и друштвених институција о активностима Удружења, што ни данас није запостављено, али с обзиром на неповољну материјалну ситуацију, тираж „Војног ветерана“ више не одлази изван организације, тако да је тај канал информисања (могућег утицаја) затворен.

Удружење није политичка странка

Јављајући се за реч Драгутин Страхињић је навео да је највећи проблем коришћење медијског простора. Мно-

ге информације углавном остају у Удружењу. Да је коришћен други медијски простор, проблеми УВПС би били присутни широј јавности. У „Војном ветерану“ је недовољно текстова о раду општинских-градских организација УВПС на терену. Треба пронаћи начин да се штампа у неком другом облику, да буде јефтинији и да га добија сваки члан УВПС. Треба ићи и на телевизије, посебно на локалне који би објављивали прилоге о УВПС и проблемима војних пензионера.

Кључ активности Удружења је предани рад у корист чланова, навео је Милован Лалић. „Војни ветеран“ и Сајт УВПС у потпуности информишу чланове у областима Ко хоће и жели има све потребне информације.

-Питам се како пронаћи начин да „Војни ветеран“ допре што више до чланова Удружења. УВПС треба да има јак и квалитетан часопис. Уступамо „Војни ветеран“ и цивилним организацијама, навео је Милутин Пантeliћ.

По завршеној расправи огласио се председник УВПС Љубомир Драгањац:

-Очекивао сам више приче на ову тему. Наше гласило је оправдало постојање. Ми га финансирамо од чланице око 50 одсто, а око 50 одсто од претплате. Сви кажу да је „Војни ветеран“ квалитетан. Захтева се више садржаја о раду општинских-градских организација УВПС. Међутим, мало је достављених текстова за објављивање из општинских-градских организација и ту је главни проблем. Мало смо урадили и да активирамо чланове наших породица за рад у УВПС. Предложили смо формирање Издавачког савета листа „Војни ветеран“ у циљу побољшања његовог садржаја... Нападају нас појединци који од нас траже да постанемо политичка странка, али

то није у складу са Статутом и разбило би УВПС, истакао је Драгањац.

Предлог о формирању Издавачког савета „Војног ветерана“ прихваћен је једногласно.

Председник ИзОд Зоран Вучковић се потом осврнуо на рад општинских-градских организација УВПС, наводећи да више од 90 одсто њих раде добро, уз констатовање оцена о њиховим активностима. Побројао је и организације у којима и даље тињају одређени проблеми. Навео је и пример некоректне критике појединача.

-По одржавању редовне годишње Скупштине УВПС, организовали смо заједнички ручак, а у јеловнику је био војнички пасуљ. Појединци су то критиковали. Сматрам да је скромно послужење представника УВПС из готово свих крајева Србије било оправдано и да су критике злонамерне, подвукаве је Вучковић.

Закључујући седницу Љубомир Драгањац је рекао:

-Без јединства нема опстанка. Проблеме решавамо у ходу и демократски. Сада нам предстоји озбиљан задатак да у следећем периоду организујемо редовне изборе на свим нивоима у УВПС и за то се морамо добро припремити и организовати и спровести без икавих проблема.

Члановима Главног одбора Скупштине УВПС Бојан Мијаиловић је представио понуду „Сава животног осугурања“ а. д. Београд, а Миливоје Словић је говорио о повољностима куповине за војне пензионере које је увео јагодински „Јухор“.

3. Пешић

Са седнице годишње Скупштине УВПС Нови Београд

НОВИ ПРЕДСЕДНИК БОЖИДАР БАБИЋ

Најмноголюднија општинска организација УВПС анализирала је рад у минулих дванаест месеци, одредила тежишне задатке за наредни период и изабрала председника, коме ће припасти велике обавезе

Током седнице Скупштине владала је изванредна атмосфера

Редовна годишња Скупштина Општинског одбора (ОпОд) УВПС Нови Београд, одржана је 11. јула у Великој сали градске општине Нови Београд. После интонирања Химне Србије, потпредседник ОпОд Нови Београд Љубиша Јовановић отворио је седницу Скупштине, поздрављајући председника ГлО УВПС Љубомира Драгањца, потпредседника ИзОд Слободана Пејовића, члана ИзОд Остоју Поповића, председника НзОд УВПС Милета Глумца, председника ОпОд Земун Цветка Јокановића, секретара СУБНОР-а Нови Београд Мирјану Пашић и председника Савеза пензионера општине Нови Београд Павла Лучића.

За председника Општинског одбора УВПС Нови Београд, после консултација обављених у месним одборима, одржане седнице ОпОд, а на предлог председника Кандидационе комисије Бранка Бакића изабран је Божидар Бабић.

У извештају о раду у минулој години који је поднео Бранко Петковић наведено је да је Општинска организација УВПС Нови Београд тежишне задатке усмерила ка заштити права и животног стандарда војних пензионера. Тим циљевима тежило се у већ поznатим сложеним економским и друштвеним условима. Због већег раста трошкова ни почетно усклађивање пензија за 1,5 одсто (од децембра 2016. године), није се битно одразило на побољшање стандарда.

Материјални положај корисника војне пензије се и даље погоршава, обећања о повећању месечних принадлежности дugo траје, а све то утиче на укупан живот војних

пензионера. Закон о привременом уређењу начина исплате пензија, који је према оценама експерата неправедан и крајње дискриминаторски, погодио је највећи број корисника пензије. Смањење примања износи и до 21 одсто.

Три кључна догађаја

Општинско удружење војних пензионера Нови Београд, за укидање овог Закона дало је значајну подршку руководству УВПС у покренутим иницијативама како би се поништио. Тако је у оквиру акције за покретање народне иницијативе да се закон стави ван снаге, за кратко време прикупљено 6. 975 потписа.

У складу са одлукама за јединствено деловање УВПС новобеоградска организација се определила за метод решавања нагомиланих проблема и текућих питања посредством институција система државе и легалних органа. За нерешене статусне и материјалне проблеме, један број чланова се није одрекао организовања мирних протеста, ако се проблеми не реше а буду испрљена сва покренута средства.

На рад Општинске организације, у протеклом периоду значајно су утицала три кључна догађаја: (1) Изненадна смрт дугогодишњег председника општинске организације генерала у пензији Константина Арсеновића (30. 1. 2017); (2) Статутарна обавеза да се после председникове смрти, на првој годишњој скупштини, изабере председник Општинске организације УВПС Нови Београд

и (3) Неопозива оставка и исчељење потпредседника ОпОд Драгољуба Давидовића из организације УВПС, и то у завршној фази припреме за одржавање седнице годишње Скупштине.

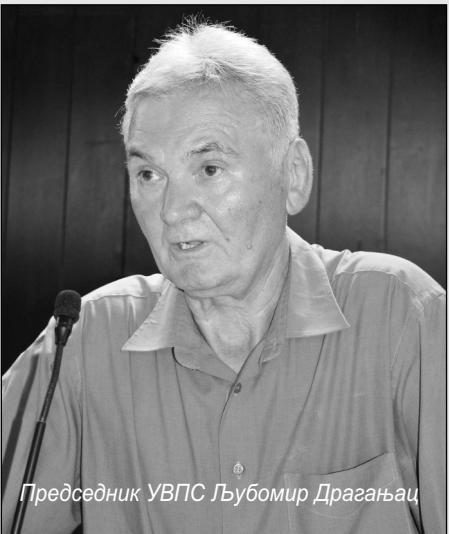
У складу са одлукама у Општинском одбору и месним организацијама спроведене су вишемесечне активности за избор кандидата за председника. Било је више предлога а и супротстављених појединачних мишљења око профила личности кандидата. Током маја, од укупно 15 месних организација, 13 је одржало редовне годишње скупштине и истакло своје кандидате.

Општински одбор питање припрема за одржавање годишње Скупштине и избора председника ОпОд разматрао на четири редовне седнице. На седници одржаној 7. јуна већином гласова усвојен је предлог месних организација да се за избор председника УВП Нови Београд предложи један кандидат. Питање непосредних припрема за одржавање годишње Скупштине поверено је изабраној радној групи која је овај задатак успешном реализала.

У извештајном периоду општинска организација је тежишне задатке извршавала у отежаним условима и очувала јединство. Неприхватљива су била нека неодмерена мишљења да је у организацији дошло до поделе. Такве тврдње су нетачне и пласирани недобронамерно. Општинска организација војних пензионера Нови Београд је јединствена и значајан је део целине удружења војних пензионера Србије.

Из обраћања председника УВПС Љубомира Драгањца

МИНИСТАР ЈЕ ПРИЗНАО ГРЕШКУ

Председник УВПС Љубомир Драгањац

обративши се писменим путем и председнику Владе и министру одбране. Када смо са, после извесног времена, разговарали са министром, на неки начин, признао је грешку (бивши министар) и рекао да ће је исправити.

Захваљујем свима онима који су на овакав начин припремили седницу, издржали све притиске и сагледали право стање. Исто тако захваљујем Бабићу што је прихватио да буде председник. Ми и даље имамо проблем јер људи неће лако да се прихвате функција у УВПС. Надамо се да ћете Бабићу дати подршку.

Ви сте на неки начин оштећени јер дуже време Коста (Арсеновић) није могао да се ангажује у пуном капацитetu као председник. Уз Косту заиста смо имали многа врата отворена. Међу посланицима у Скупштини Србије било је још 3-4 војних пензионера, али се једино Коста залагао за наше интересе, борио за права војних пензионера.

Придружујем се оценама да је поднети извештај веома садржајан. Поносни смо на народну иницијативу која је потврда квалитета нашег удружења. Наведите још неку организацију која то може. Ми смо то урадили у најбољој намери и знали смо да ће тешко проћи. Али нисмо очекивали да Скупштина толико дugo игнорише нашу иницијативу. Учинили су све да се у јавности ништа не сазна о народној иницијативи више од 34.000 потписника. Тутали су на две наше интервенције, тек на трећу су реаговали. Чак су нам рекли да су нам доставили диск. Када је прошло седам дана прикупљања потписа, наредне дадене смо папире сабрали на једном месту и обрадили их. Није била обавеза да се седмог дана преда документација. Из стручне службе Скупштине обавестили су нас да смо мogle da поднесемо само предлог на један закон, а не на два.

Шта ћемо с тим у вези да радимо? Писаћемо жалбу Врховном касационом суду на понашање Скупштине. Обратили смо се скупштинским одборима. Смањење је угрозило основне животне потребе војнопензионерске популације. Нисмо ми против власти. Пензије су смањене први пут у историји. Зар је дошло до тога да се на пензионерима ломе финансије...

Наша иницијатива за оцену уставности закона о смањењу пензија стоји у Суду око годину дана. Зашто тај акт нема приоритет? На основу формулатије Закона, не можемо да водимо управни спор, а сем у наслову (*привремено*) никде није дефинисано докле ће тај закон да траје. Уставни суд ћuti. Осам према седам је било када су нам у том суду одбрали прву иницијативу за оцену уставности закона. Иако су нас адвокати одвраћали да се тим поводом не обраћамо Европском суду за људска права, учинићемо то ако закон не буде укинут...

Што се повећања пензије за 20 одсто тиче, томе је опет кумовало српско правосуђе. Сведоци смо неједнаког поступања Управног суда.

Здравствена заштита је за највећи број пензионера најважнија ствар. Главни одбор је максимално посветио пажњу здравственој заштити корисника војне пензије. Када је о тој области реч, нема питања која не можемо да расправимо са Генералштабом ВС и Министарством одбране. Борићемо се да се средства доприноса користе за набавку лекова и санитетског материјала. Борићемо се за то да за најобичније ствари не морамо да идемо код приватника.

Више од 8.000 војних пензионера није стамбено обезбеђено. Нема системског решења стамбеног обезбеђења док држава не обезбеди средства за те намене. Близу 20.000 активних и пензионисаних припадника система одбране нема решено стамбено питање.

Општинска организација војних пензионера Нови Београд, дефинисане задатке из Годишњег плана рада за 2016. годину и за прву половину 2017. године је, са мање или

више успеха, извршавала плански и организовано. Основни циљ било је очување јединство организације. Удружење је било и остало сигуран ослонац и основни заштитит-

Из биографије
Божидара Бабића
**НАСТАВНИК
И КОМАНДАНТ**

Новоизабрани председник ОпОд
Божидар Бабић

Подаци о новоизабраном председнику Општинског одбора УВПС Божидару Бабићу, генерал-пуковнику у пензији представља својеврсну биографију официра који је преданим радом и бројним заслугама досегао највише коте у систему командовања. Наиме, више година је радио у Центру високих војних школа, као наставник и руководилац и то на свим нивоима високог војног образовања. У трупној служби је врло успешно командовао бригадом. Обављао је и руководећу дужност у Првој управи ГШ ЈНА.

У годинама великих превирања и друштвених ломова, почетком деведесетих година прошлог века, у СФРЈ именован је за министра одбране Републике Црне Горе. После тога је постављен на дужност командаанта Друге армије, коју је успешно обављао пуних шест година. За веома успешно обављање одговорних дужности, три пута је ванредно унапређиван, од чега два пута у генералске чинове.

После пензионисања Божидар Бабић активно се укључује у рад Удружења. У два мандата је члан ГЛО УВПС. Такође је био потпредседник Фонда за СОВО и председник Надзорног одбора тог фонда.

ник очувања стечених права војнопензионерске популације која живе на територији Новог Београда.

У складу са усвојеним закључцима и становима ГЛО своје деловање организација је усмерило ка институцијама система. Ова оријентација нажалост није нашла на подршку код једног мањег броја чланова организације. Појединци су вршили притисак да општинска организација подржи или се приклучи захтевима за организовање протеста које су заговарале неке друге асоцијације пензионера.

Удружење ће такве протесте организова-

И поред преврћег дана, делегати су се масовно одавали позиву своје организације

ти кад се исцрпе сва законом дозвољена правна средства.

Помоћ материјално најугроженијим колегама

Током 2016. год. из Фонда за социјалну и хуманитарну помоћ, издвојена су значајна новчана средства. Општинској организацији за помоћ се обратило 31 члан и свима је по важећем критеријуму додељена новчана помоћ у укупној вредности од 741.000,00 дин. и то од 15.000 до 43.000 динара, што у просеку износи по 23.000 дин. по подносиоцу.

У првих шест месеци 2017. године поднето је за 12 захтева за доделу ове помоћи, од чега је осам решено, а укупна вредност додељене помоћи је 151.000 динара или у просеку 12.500 динара по подносиоцу захтева, што укупно износи 892.000,00 дин. (741.000,00 + 151.000,00 динара или 43 решених захтева).

Општински одбор је редовно и одговорно указивао на проблеме са којима се сучавају војни пензионери у остваривању права из здравственог осигурања. Неки проблеми су решени, а за неке, уз стални притисак руководства УВПС на Министарство одбране, ГШ ВС, Фонд СОВО и ВМА, у току је проналажења појединих решења. Радије чињеница да је коначно прекинута вишегодишња практика у третману војних пензионера на ВМА. Одлучено је да се војни осигураници од 1. јануара ове године на ВМА на прегледе примају у редовно радно време, а цивилна лица поподне, од 15,30 часова, што већ даје позитивне резултате.

Залагањем Општинског одбора УВПС, заустављено је укидање амбуланте „Бежанија“ у блоку 63. Председник УВПС обавештео је министра одбране о томе.

Војно здравство остаје трајно на располагању војним осигураницима. Уз бОЉУ организацију и кадровску попуну санитетским стручним кадром, издвојена су и значајна средства за техничко опремање ВМА и војноздравствених центара. Прихваћене су и примедбе на рад лабораторије и апотека.

И даље је у војноздравственим установама евидентан недостатак лекова и санитетског материјала. Сарадња УВПС са ВМЦ Нови Београд, Амбулантом „Бежанија“, на опште задовољство, врло је добра, а војна

хитна помоћ ради много боље и организованije.

Општински одбор је у протеклом периоду пружио стручну и другу помоћ сваком члану који се обратио да би решио конкретне проблеме. Посебно је била наглашена помоћ у поступку наплате дуга од 2004. до 2007. године и од 2008. године.

УВПС је код Владе Србије успело да још једном, до краја ове године, продужи рок за вансудско поравњање у вези са дугом од 11,06 одсто. Нажалост, Међународни суд за људска права у Стразбуру ових дана донео је негативну одлуку у погледу права војних пензионера на неусклађени део пензије од 4,21 одсто. С тим у вези, даље вођење поступка пред домаћем правосуђјем је нецелисно, јер би војни пензионери били изложени непотребним трошковима. Разуме се, право је сваког појединца, по сопственој процени, да покрене и води судске поступке.

Општинска организација се у складу са одлукама ГЛО УВПС значајно ангажовала на спровођењу народне иницијативе за укидање и престанак важења Закона о привременом уређењу и начину исплате пензија, односно смањењу пензија. У општинској организацији УВП Нови Београд, прикупљено је 6.975 потписа. Најинтензивнију активност на том плану испољили су месни одбори „Младост“ (1.314); „Стари аеродром“ (764); „Газела“ (670); „Бежанијска коша“ (665); „Сава“-„Савски кеј“ (659); „Бежанијски блокови 1 и 2“ (1.524); „Париска комуна“ (567).

Предстоје велике обавезе Удружења

Општински одбор је током 2016. године одржao шест редовних и две ванредне седнице. Наглашена су била питања спровођења закључака ГЛО УВПС, затим организација и спровођење народне иницијативе, измене неких статутарних одредби и правилника, као и контрола материјално-финансијског пословања.

Питање учлањења КВП постаје све актуелније. Током овог периода организацију је напустило 32 КВП, а учлањено је 36, од чега су 50 одсто супруге преминулих војних пензионера. Седнице су биле отворене за чланове.

Пракса „преноса овлашћења“ у руковође-

њу Општинским одбором и организацијом Нови Београд, прихваћена на прошлогодишњој скупштини, показала се неефикасном, а у појединим деловима и штетном. Само у складу са статутарним одредбама, уз пуну јавност у раду, Удружење може деловати као јединствена организација. Расправе и нека схватања да ли и у којој мери и на који начин треба спроводити одлуке Главног и Извршног одбора УВПС, додатно су уносиле забуне око начина тумачења основних одредби Статута по којима треба да функционише свака организација.

Предстоје велике обавезе у борби за остваривање права војних пензионера и одговоран рад у разрешавању уочених проблема. Најважније је да се очува јединство и да се месне организације и одбори оспособе за што бољи непосредни рад и утицај на чланове. Усвојен је предлог да се у најкраћем могућем року сагледају реалне могућности рада неких месних организација са мањим бројем чланова и њихово припајање већим и боље организованим.

Новоизabrани председник новобеоградских војних пензионера Божидар Бабић, обраћајући се делегатима, захвалио је на указаном поверењу и уложеном труду у расправи.

-Веома је важно да смо данас питање избора председника решили јер је ова организација дugo времена била у ситуацији да у потпуности не извршава задатке. Општински одбор је део велике организације, односно УВПС и то никако не смемо заборавити. Само скup општинских и градских организација чини УВПС. Свака општинска организација има своје надлежности. Веома је значајно очувати пуно јединство на свим нивоима. Помоћ болесним и онима који су мање покретни треба посветити пуну пажњу. За сваку похвалу је рад већег броја месних одбора. Обавеза нам је и да помогнемо наследницима наших преминулих колега да остваре права у вези са дуговањима државе. Учинићемо напоре да пронађемо просторије за окупљање војних пензионера, уз скромне услове плаћања, да их опремимо и омогућимо да људи разговарају и попију чашу воде. Молим за вашу подршку. Ако не будете задовољни са нама, идуће године бирајте друге. Желим вам да сви будете здраввији, казао је Бабић

3. Пешић

Упућена жалба Врховном касационом суду

ЗАХТЕВА СЕ ПОШТОВАЊЕ ЗАКОНА

Поводом непоступања Народне скупштине на основу народне иницијативе коју је потписало 33.898 грађана Србије, председник УВПС Љубомир Драгањац, у својству председника Иницијативног одбора, упутио је жалбу Врховном касационом суду.

Преставком се захтева да Суд ову жалбу уважи и наложи председнику Народне скупштине да предлоге закона уврсти у предлог дневног реда за прву наредну седницу Народне скупштине.

С обзиром на значај овог акта, жалбу доносимо у целости

Основом чл. 39. став 3. и чл. 41. став 2. Закона о референдуму и народној иницијативи, Иницијативни одбор образован за остваривање предметне народне иницијативе, томе суду, као сукцесору Врховног суда, подноси

ЖАЛБУ

Због неправилног поступања председника Народне скупштине по предлозима Закона о престанку важења Закона о привременом уређивању начина исплате пензија и Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, који су Народној скупштини поднети на основу спроведене народне иницијативе.

Разлози

Дана 17. новембра 2016. године, а на основу спроведене народне иницијативе коју је потписало 33.898 чланова овог Удружења и других грађана, поднели смо Народној скупштини предлоге закона и то: Предлог Закона о престанку важења Закона о привременом уређивању начина исплате пензија („Службени гласник РС“, бр. 116/14) и Предлог Закона о изменама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“, бр. 34/2003, 64/2004, 84/2004, 85/2005, 101/2005, 63/2006, 5/2009, 1/07/2009, 101/2010, 93/2012, 63/2013, 102/2013, 75/2014 и 14/2014).

Доказ: Предлози предметних закона, са листама потписника народне иницијативе, предатих Народној скупштини (заведено под бр. 03 181 2261/16).

По одредби члана 152. Пословника Народне скупштине, председник Народне скупштине био је дужан напред наведене Предлоге закона одмах по пријему доставити народним посланицима, надлежним одборима (из члана 48, 52 и 61. Пословника) и Влади, али, то није учинио, што доказујемо и извештајима надлежних одбора, које прилажемо. Алтернативно, уколико је председник Народне скупштине сматрао да Предлози закона нису поднети у складу са Уставом, Законом и Пословником Народне скупштине, био је дужан поступити по одредби члана 153. Пословника Народне скупштине, што, такође, није учинио, па закључујемо да поднети предлози закона испуњавају услове за увршћење у дневни ред седнице Народне скупштине прописане чланом 85. став 2. Пословника Народне скупштине.

Међутим, по напред наведеним предлозима Народна скупштина није одлучивала ни на једној у међувремену одржаној седници, нити су ту предлози изношени на разматрање ради уврштавања у дневни ред тих седница, иако је предложено да се о ови предлози закона разматрају по хитном поступку.

Иницијативни одбор је у више наврата ургирао да Народна скупштина одлучи по предметним предлозима, али то није учинено, нити смо од компетентних органа Народне скупштине добили било какав одговор, па смо се обратили непосредно председнику Народне скупштине, (копија акта у прилогу). На наведени акт председник Народне скупштине није одговорио, већ смо добили акт потписан од стране „овлашћеног лица за поступање по захтевима“, у чијој компетенцији свакако није одлучивање и поступање по предлозима закона (фотокопија акта прилогу).

У наведеном акту садржано је више нетачних, произвољних, па

и неразумљивих констатација, очито мотивисаних настојањем да се оправда игнорисање предметних предлога закона заснованих на народној иницијативи са 33.898 потписника. Конкретно:

- није тачно да су потписи учесника народне иницијативе морали бити достављени на компакт диску. Такав начин достављања потписа није прописан Законом о референдуму и народној иницијативи, већ је обавезно само доставити листе потписника сачињене по одредбама члана 35. поменутог Закона;

- није тачно да је фамозни компакт диск уручен „подносиоцима иницијативе“, о чему прилажемо изјаве тих лица.

- није тачно да се по основу листе потписника не може проверити да ли потписници имају бирачко право. За сваког потписника наведен је, поред осталог, и ЈМБГ из кога се јасно види старост потписника и на основу којег се може извршити провера у бирачком списку. Једини проблем је што то захтева известан рад, на који бирократе у одговарајућим службама Народне скупштине, изгледа, нису спремне;

- произвогња је и неразумљива констатација да број потписника „омогућава да се, сагласно члану 107. Устава Републике Србије, поднесе само један законски предлог, а не више од тога“. У конкретном случају су потписи дати за оба законска предлога. Апсурдано и неуставно би било захтевати 60.000 потписника или повлањање процедуре потписивања, за сваки предлог на посебној листи потписника;

- није тачно да је „знатно прекорачен рок од седам дана од започињања прикупљања потписа до њиховог окончања“. Тада рок се рачуна од дана који је у пријави Министарству унутрашњих послова – организацијској јединици у општини на чијој ће се територији прикупљати потписи означенчи као почетни дан прикупљања потписа, а не од дана пријаве надлежном органу за одлучивање у смислу члана 33. Закона о референдуму и народној иницијативи. У овом случају потписи су прикупљени по градовима односно општинама у којима су формирани градске – општинске организације УВПС. У свакој од њих је иницијативни одбор формирао посебне одборе (чл. 31. Закона), који су органу МУП-а на својој територији пријављивали прикупљање потписа. Услед тога, почетни дан прикупљања потписа по градским – општинским организацијама је био различит, а у свим случајевима су потписи прикупљени у року од седам дана од пријаве органу МУП-а надлежном за односну територију.

- није тачно да се одредбе чл. 152. став 1. Пословника Народне скупштине не односе на предметне предлоге закона. Предметни предлози су поднети по чл. 107. Устава Републике Србије и чл. 150. Пословника Народне скупштине и у свему су легитимни и изједначени са предлозима других овлашћених предлагача (Влада, посланици и други).

- није тачно да предметни предлози закона нису припремљени у складу са Уставом и законом. Ови предлози су поднети у складу са одредбом чл. 107. Устава Републике Србије, чланова 3. и 31. до 39. Закона о референдуму и народној иницијативи и члана 150. Пословника Народне скупштине.

Сходно свему напред изложеном, председник Народне скупштине је био дужан ове предлоге изнети на седницу Народне скупштине, како би се народни посланици изјаснили о њима, најпре да ли ће бити стављени на дневни ред седнице, односно, ако буду стављени на дневни ред, да ли ће их уважити и предметне законе донети или не. Овако како је до сада поступљено, прекршен је Устав, Закон о референдуму и народној иницијативи и Пословник Народне скупштине, а председник Народне скупштине и скупштински чиновници су узурпирали права посланика Народне скупштине.

Са свега напред изнетог предлажемо да тај суд ову жалбу уважи и наложи председнику Народне скупштине да предметне предлоге закона уврсти у предлог дневног реда за прву наредну седницу Народне скупштине.

Одлука о висини накнаде путних трошкова у вези са остваривањем права из здравственог осигурања

ПОВОЉНИЈЕ НАДОКНАДЕ

Уброју 16 „Службеног војног листа“ од 21. јула 2017. године објављена је

Одлука о висини накнаде путних трошкова у вези са остваривањем права из здравственог осигурања (брз 37-52), коју објављујемо у целости:

1. Овом одлуком регулише се висина накнаде путних трошкова за време путовања и боравка у другом месту, односно иностранству осигураним лицима приликом остваривања права из здравственог осигурања по Закону о Војсци Југославије (у даљем тексту: Закон).

2. Осигураним лицу које је, под условима прописаним законом, позвано или упућено у друго место у вези са остваривањем права из здравственог осигурања путују до најближег лекара или здравствене установе у другом месту на територији Републике Србије ради лекарског прегледа или лечења, припада накнада трошкова у висини стварних трошкова превоза.

Осигураним лицу из става 1. Ове тачке које мора да преноси у другом месту утврђују се и исплаћују стварни трошкови смештаја по прописима о накнади путних и других трошкова у Војсци Србије.

3. Накнада трошкова превоза осигураним лицу исплаћује се за врсту и разред превозног средства које је одредио изабрани лекар односно здравствена установа која га упућује на лечење односно преглед.

4. Пратиоцу осигураним лица, ако је одређен, припада накнада трошкова у висини предвиђеној одредбама тач. 2. и 3. ове одлуке.

5. Осигураним лицу упућеном на лечење у иностранство, његовом пратиоцу и даваоцу ткива и органа припада накнада трошкова на терет средстава здравственог осигурања, и то:

1) накнада трошкова превоза;

2) накнада трошкова исхране и смештаја (у даљем тексту: дневница);

Накнада трошкова превоза припада за редовна превозна средства јавног саобраћаја (авион – туристичка класа, укључујући и аеродромске таксе, желеznica – прва класа) као и за превоз средствима јавног саобраћаја од аеродрома, односно железничке станице до коначног одредишта и обрнуто.

Изузетно може се одобрити и друга врста превоза ако то захтева природа болести осигураним лицом а на основу налаза оцене и мишљења Главне војнолекарске комисије.

Дневници осигураним лицу упућеном на лечење у иностранство и његовом пратиоцу и даваоцу ткива и органа одређује се у износу од 70,00 ЕУР у динарској противвредности по средњем курсус Народне банке Србије на дан исплате, без обзира на земљу упућивања.

Осигураним лицу млађем од седам година живота за време путовања и амбулантног лечења припада на име накнаде трошкова исхране и смештаја износ у висини од 50% дневнице утврђене

у ставу 4. Овог члана.

Пратиоцу и даваоцу ткива и органа припада за време путовања, амбулантног и стационарног лечења осигураним лицима.

Када је осигураним лицу, пратиоцу и даваоцу ткива и органа обезбеђен смештај и исхрана путем плаћања тзв. пакета услуга иностране здравствене установе, наведеним лицима припада износ дневница у висини од 20% дневнице утврђене у ст. 4. и 5. Овог члана,

Осигураним лицу упућеном на лечење у иностранству и његовом пратиоцу и даваоцу ткива и органа може се исплатити аконтација у складу са решењем о упућивању на лечење у иностранству, а највише 30 дана боравка у иностранству.

6. На основу поднетог извештаја о лечењу у иностранству и проложене документације Фонд за социјално осигурање војних осигураника извршиће коначан обрачун трошкова лечења.

При обрачуни трошкова лечења узима се у обзир:

Дан одласка на лечење и дан повратка са лечења;

2) Време проведено на амбулантном, односно стационарном лечењу у иностранству здравственој установи;

3) износ примљене аконтације за осигураним лицем, пратиоца и даваоца ткива и органа.

Ако је износ примљене аконтације већи од стварних трошкова путовања које чине дневнице и трошкови превоза, утврђује се обавеза осигураним лицем, односно пратиоцу и даваоцу ткива и органа да у року од 15 дана по пријему коначног обрачуна изврши повраћај више примљених средстава на име трошкова путовања.

Ако је износ примљене аконтације мањи од стварних трошкова путовања које чине дневнице и трошкови превоза, осигураним лицем, односно пратиоцу и даваоцу ткива и органа исплаћује се разлика у динарској противвредности обрачуна тој по средњем курсус Народне банке Србије на дан исплате.

7. У случају смрти осигураним лицем, односно пратиоца и даваоца ткива и органа у току путовања, односно лечења пацијента у иностранству, лицу које је сносило трошкове превоза посмртних остатака у Републику Србију припада накнада тих трошкова на терет средстава Фонда за социјално осигурање војних осигураника уколико тај ризик није обухваћен полисом путног осигурања, а према приложеној документацији.

8. Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о висини накнаде путних трошкова у вези са остваривањем права из здравственог осигурања („Службени војни лист“, бр. 12/94, 9/06 и 10/11).

9. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном војном листу“.

Делегација УВПС у Фонду за СОВО

РАЗМОТРЕНА МНОГА ПИТАЊА

Делегација УВПС коју су сачињавали председник Љубомир Драгањац, председник извршног одбора Зоран Вучковић и члан Извршног одбора задужен за здравство мр Часлав Антић посетила је 25. јула Фонд за СОВО, где их је примио новопостављени директор потпуковник др Радан Костић са сарадницима.

У двочасовном разговору разматрана су готово сва питања из области остваривања права на здравствену заштиту: проблеми у снабдевању лековима, исплата путних, погребних и других трошкова из домена социјалне заштите... Указано је на потребу да се што пре донесе Закон о здравственом осигурању војних осигураника. Апострофирано је заостајање у иновацији административне регулативе (Правилника о медицинско-техничким помагалима, упућивање на рехабилитацију, итд).

Посебно је истакнут проблем незаконитог трошења средстава за допринос за исплату боловања до 30 дана. Скренута је пажња да су неки војни осигураници, мада су користили организован војни превоз (Јагодина), наплаћивали путне трошкове као да су путовали јавним превозом.

Констатовано је да се у припреми и доношењу системских решења заостаје зато што најважније здравствене институције дуже време на членим функцијама немају постављене старешине.

Једно од питања било је и из области стамбеног обезбеђења. Са директором Фонда за СОВО договорено је да информације у вези са поделом становова и доделом безготовинског кредита од 20.000 евра у наредном периоду буду правовремене и редовније, како би се о томе обавестили корисници војне пензије заинтересовани за ту област.

О предстојећој додели станова

РОК ЗА ПРИЈАВУ 15. СЕПТЕМБАР

Управа за традицију, стандард и ветеране (Одељење за стамбене послове) доставило је акт од 10.8.2017. у коме се дојављују станови за расподелу у септембру. Реч је о становима који се додељују кандидатима на ранг-листама. Станови се нуде у следећим гарнизонима:

Београд (гарсоњера – 3; једноисобан-1, једнособних – 5; двособних – 4; двоисобних – 2; трособних – 4; троисобних 31); Алексинац (једнособни – 1); Бачка Топола (двоисобан – 1); Бујановац (двособан – 1); Горњи Милановац (двособан – 1); Зрењанин (двособан – 1); Крушевач (двоисобних – 8 и двоисобан – 1); Лесковац (трособан – 1); Нови Пазар (двособан – 1); Нови Сад (једнособан – 1); Панчево (двособан – 1); Сmederevska Паланка (двособан – 1) и Суботица (гарсоњера – 1).

За поделу је одређено укупно 70 станова.

Поред наведених станови Одељење за стамбене послове нуди за расподелу и станове у закуп за које не постоје кандидати на ранг-листама, у следећим гарнизонима: Апатин (двоисобан – 1); Велика Плана (троисобни – 2); Вршац (троисобни – 2); Горњи Милановац (гарсоњера – 1); Зајечар (гарсоњера – 1); Ковин (једноисобан – 1); Крушевач (једноисобан – 2); Курушићи (једноисобан – 1); Лозница (једнособан – 1); Парагин (гарсоњера – 3); Сента (двоисобних – 2) и Сомбор (једнособан – 1).

Укупно за поделу: 18 станова.

Сва заинтересована лица треба да доставе оверене изјаве да се одричу дела стамбене површине (ако пристају на мањи стан од припадајућег) на адресу: Управа за традицију, стандард и ветеране, Сектора за људске ресурсе МО, ул. Немањина бр. 15, Београд.

Оверене изјаве доставити најкасније до 15. 9. 2017. године. Тај датум је одређен као дан пресека стања за доношење одлуке о расподели станови.

Изјаве се оверавају код јавног бележника.

Извршни одбор

Видовданске манифестације

ОДАВАЊЕ ПОШТЕ КОСОВСКИМ ЈУНАЦИМА

Видовданске манифестације су више деценија трајале у континуитету са кружевачким свечаностима слободе, кроз разнолика културна, уметничка и духовна дошађања, уз гесло „уз спомен мртвина у славу живима“. Од 2002. године Видовдан је званично дан града Крушевца.

Сваког јуна Крушевац обележава Видовдан, јер представља симбол слободе, традиције, поштовања, поноса, сећања и млађим нараштајима – наук. Треба подсетити да је Видовдан дубоко урезан у памћење и свест српског народа, а посебно у колективном памћењу народа Радинског округа, јер давне 1389. године, на позив кнеза Лазара пошла је српска војска на Косово да се супротстави Турцима.

Поводом Дана града - Видовдана и обележавања 628. годишњице Боја на Косову, Републички одбор за неговање традиција ослободилачких ратова Србије и Града Крушевца - организовали су комеморативну церемонију полагања венаца и одавања државних и војних почасти код Споменика косовским јунацима. Венац су положили председник Републике Србије Александар Вучић, директор БИА Братислав Гашин и начелник Генералштаба Војске Србије генерал Љубиша Диковић, па делегација Града Крушевца, начелник Расинског управног округа, представници градова гостију - Бијељине (Република Српска), Крфа (Грчка), Волви Ставроса (Грчка), Старе Загоре (Бугарска), Рмнику Влчеа (Румунија), Одинција (Русија) и представници других удружења грађана.

У обраћању, великом броју приступних, међу којима су били и представници братских градова Крушевца, председник Вучић је истакао да данашњи Видовдан мора да постане дан када ћемо кренути да учимо о себи, ко смо, одакле смо, да ли смо били само жртве или смо и ми некаде погрешили. **мр А. С.**

Из активности Градског одбora УВП Пирот

ПАКЕТИ ЗА НАЈУГОЖЕНИЈЕ И БОЛЕСНЕ

Доследни у успешном спровођењу Годишњег плана и програма Градског удружења, представници удружења су недавно посетили оболеле и изнемогле своје колеге – пензионере, а и супруге преминулих пензионера у Пиротском округу.

Пакете са намирницама у вредности од око 1.000 динара добило је укупно 20 чланова Удружења.

Међу женама које је посетила тројчлана комисија и уручила пакете са намирницама су и Радмила Видановић, Надежда Крстевска и Вера Петров. Примајући пакет госпођа Рсдмила једва да је смогла снаге да се захвали. Готово сузних очију и дрхтавим гласом, примајући пакет, рекла је „Ово је за мене посебан дан и није због пакета већ због саме посете. Надлежни из Градског

удружења војних пензионера нису нас заборавили. Хвала пуно тим људима“.

Једна од најстаријих чланица коју су посетили била је 87-годишња Надежда Крстевска из Пирота. Примајући пакет из руке Јована Стојановића члана комисије госпођа Надежда дуго се захвљивала, а из очију навириле су јој сузе. Дирљив је био сусрет са госпођом Крстевском. Памтићу овај дан, најле због саме посете, због речи које сам ето разменила са вама.

„Никада нећемо заборавити наше колеге пензионере и увек ћemo за њих имати времена и новчаних средстава, иако су она мала, да обиђемо и уручимо им скромне поклоне, казао је председник ОпОд УВПС Драган Петровић.

Стево Панчијевски

Уз Дан Рода речних јединица и Речне флотиле

ДАРИВАЛИ СЛАВЉЕНИКА ИСТОРИЈОМ

Током свечаности поводом Дана речних јединица и Речне флотиле, некадашњи поручник бојног брода Ратко Амицић, први командант тадашњег речног миноловца 331 „Нештин“ истоимене класе речних миноловаца и сада још увек капетан дуге пловидбе, и некадашњи заставници Миле Грчки помоћник команданта и Јожеф Романов електроминер, сада војни пензионери, уручили су капетану бојног брода Венку Механџијском, начелнику Штаба Речне флотиле, слова са написа „Нештин“, скинутим са брода након његовог изласка из оперативне употребе, као и лични Бродски дневник команданта вођен у периоду 1976-1979. године. Они ће, уз садашње бројне и преважне експонате за историјат Флотиле, наћи значајно место у витринама Спомен собе ове јединице.

-Један познаник назове ме и рече како купац некаквог војног брода треба да га сече, па му је у томе потребна стручна помоћ добrog познаваоца конструкције. Запитах га, о ком се броду ради. Миноловац, рече, са именом „Нештин“. Па ја сам био први командант ма њему, одговорих. Отишао сам у новосадско бродоградилиште. Видим свој некадашњи брод и око њега огромне тестере, спреман за сечење и, није ми било свеједно, наврле успомене. Замолих да ми дају слова имена брода. Тако су остала и сачувана до данас. - помало сетно започиње Ратко своју причу. У састав Речне ратне флотиле ушао је 27. августа 1976. године тачно у 12 часова, када се

С лева на десно: заставници у пензији Јожеф Романов, електроминер и Миле Грчки, помоћник команданта, поручник бојног брода Ратко Амицић, први командант и капетан бојног брода Венко Механџијски.

на његовом јарболу први пут завијорила војнopolомурска застава. Као првенац постао је љубимац целе тадашње Флотиле.

Ако данашња Војска Србије жели да наставља добре традиције, не сме да заборави претходне генерације и њиха дела, већ да их чува и сачува, обележава, како би једнога дана и њихова дела достојно била обележена, каже Амицић, напомињући да је речни миноловац „Нештин“ достојно наставио чување успомена на Нештин, мало бачко место уз Дунав на обронцима Фрушке горе, по коме је и добио име, жаришту оружаног отпора фашизму у Другом светском рату.

За Амицића је била част што је постао први командант новог речног миноловца, а сви чланови посаде волели су и дичили су се бродом. Дуги низ година „Нештин“ је своје карактеристике и ватрену моћ приказивао „гостујући“ и у суседним државама Мађарској и Румунији. А да је било речи о квалитетном броду, делу знања и рука наших стручњака и радника, говори и то да је оригинални тип брода пловио чак и на реци Шат Ел Араб, где су наши морнари обучавали арапске.

-За нас, тадашње морнаре, могло би се рећи да смо волели и плавуше, и смеће и црнке, али смо се увек враћали нашој правој љубави, нашем „Нештину“. - данас са сетом каже Амицић.

Био би предугаčак списак свих официра, подофицира и морнара који су се током година обучавали и чинили посаду речног миноловца „Нештин“, ипак поменимо барем овом пригодом ону прву поставу.

Командант капетан фрегате Ратко Амицић, помоћник команданта старији водник Миле Грчки, моториста заставник Ангел Новоселовски, везиста заставник Стеван Корица, главни минер старији водник Јожеф Романов и морнар Слободан Миловановић, Винко и Франо Шимуновић, Неџбија Азици, Стјепан Јураић, Светислав Аврамовић и Васил Асенов.

Сви они су, попут њихових наследника, али и садашњих припадника Речне флотиле заслужни што име брода као и сам брод нису пали у заборав.

Будимир М. ПОПАДИЋ

Информисање у Ђуприји

О СВЕМУ ПО МАЛО

Два дана после седнице Главног одбора Скупштине УВПС, којем је присуствовао и Никола Милковић, председник ОпОрг УВП Ђуприја, одржано је информисање за чланове организације. Информисање је било занимљиво за присутне, јер су представљене многе важне чињенице о војним пензијама и закинутом делу месечних примања.

Било је речи и о веома суморној стамбеној ситуацији војних пензионера, која би могла да се поправи уколико би држава за те потребе издвојила одговарајућа средства.

Расправљала се и ситуација везана за здравствену заштиту у војним и цивилним здравственим установама. Указано је на проблеме с тим у вези и покушајима да се исправе неправилности. Речено је да сваки здравствени осигураник, уколико нађе у некој од здравствених установа на неправилности и непрофесионално понашање медицинског особља, о томе треба да обавести Удружење.

Истакнуто је да захваљујући истрајности у захтеву Удружења корисници здравствених услуга у Поморављу више нису ослоњени на Одељење Фонда за СОВО Пожаревац, већ на Одељење Крагујевац, што је значајно повољније.

Остваривање попуста у продавницама Месне индустрије *Yuhor* нашло је на одзив војних пензионера.

Оцењено је да Месни одбор добро ради, да својим члановима пружа благовремене информације и помоћ.

Радно време је уторком и петком од 10,00 до 12,00 часова, а када год је потребно не обраћа се пажња на радно вријеме.

С. Вучковић

У Новом Саду обележен Дан речних јединица

ОДБРАМБЕНА СНАГА АКВАТОРИЈЕ

Свечаним стројем, уручењем признања најзаслужнијима, проглашењем најбољих јединица и појединца и дефилеом пловних објеката припадници Речне флотиле обележили су 6. август Дан рода речних јединица и Речне флотиле као успомену на рађање српске Речне флотиле које је отпочело уједно са Великог рата. Док су рекама, на тадашњој српској северној граници господарили бродови аустроугарске Дунавске флотиле, у војном бродоградилишту на Чукарици, тадашњој Бродарској радионици Српског бродарског друштва, првом српском ратном бродоградилишту, пре сто и две године (6. августа 1915. године) у Саву је поринут први српски ратни брод, окlopљени чамац „Јадар“. Направљен је према замисли Ђоке Поповића и Милојка Ванића, а крштен у част и славу прве савезничке победе – победе на Јадру, много познатије као Церска битка.

У присуству Министра одбране Александра Вулина, државног секретара у Министарству одбране Александар Жиковић, команданта Копнене војске генерал-потпуковника Милосава Симовића, градоначелника Милоша Вучевића, званица из Покрајине и Града, и бројних новосађана централна свечаност, уз строј морнара на копну, и бродова и пловних објеката на везу у обалу, одржана је на новосадском Кеју жртава рације.

-Да би било могуће да одлучујемо о себи, морамо да имамо моћну и снажну армију, морамо да имамо армију која је снажна и на реци, и на копну, и у ваздуху, морамо да имамо армију коју чине задовољни припадници, и морамо да имамо армију коју поштује и разуме читаво друштво – рекао је, између осталих министар Вулин обраћајући се морнарима.

Будимир М. Попадић

Конференција за новинаре о
догађајима
на Космету 1999. године

ОДСУДНА ОДБРАНА

УМедија центру у Београду, 9. августа одржана је конференција за новинаре чија је тема била „Нема назад – назад је Србија“, на којој су граничари са караула „Горожуп“ и „Кошаре“ јавно проговорили после 18 година ћутања о статусу ратних војних ветерана, медијским спекулацијама и злоупотребама ратних војних ветерана, о односу државе према хашким оптуженицима и осуђеницима, о томе где су данас и шта раде хероји Србије.

На конференцији су учествовали пуковник Милутин Филиповић, ратни члан Команде Приштинског корпуса, старији водник Жарко Петровић, командир карауле „Горожуп“, Ненад Ерцег, у време агресије НАТО војник на караулу „Гора“, добровољац Дејан Петковић са Караше „Кошаре“ и као гост, Бошко Антић, контраадмирал у пензији.

Контраадмирал Антић говорио је на тему, „Како се бранила држава Србија“, тешко о улоги Војске Југославије у том рату, демантујући оне малобројне, али врло гласне заговорнике, који тврде да је Војска изгубила рат. Међу њима су и нека средства информисања, финансирана од оних који у том рату нису реализовали постављени циљ, па су због властитог јавног мњења морали сами себе да прогласе победником, али и понекада да стидљиво ту своју тврђњу демантују.

Б. А.

Из УВП Шабац

У СЛАВУ МИШАРСКИХ ЈУНАКА

Навршило се 211 година од славног Боја на Мишару. Једно од најзначајнијих историјских места је и Мишар, село осам километара од Шапца, где су Карапољеви јунаци извојевали највећу битку за слободу против Турака. Свечаност је имала републички карактер, уз химну и почасну војну стражу припадника гарнизона Шабац. Тај догађај црвеним словима уписан је у уџбенике наше историје, памти га цела Србија, а Шабац га сваке године свечано обележава, сећајући се тадашњих збивања и имена учесника у боју.

Делегације СУБНОР-а и УВПС заједнички су положиле венац на Споменик борцима у Мишарском боју. На свечаности, можда највише до сада, присуствовало је више од две стотине грађана и представника организација. Подсећајући их на догађај од пре 211 година бираним речима говорили су државни секретар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Негован Станковић и грађаночленник Шапца Небојша Зеленовић.

Глумци Шабачког позоришта прочитали су неколико песама посвећених боју. Музеј боја на Мишару такође је био једно од места где су многи подсећали на овај део историје. У Галерији Боја на Мишару отворена је изложба слика тројице светски познатих сликара Драгана Мартиновића, Слободана Јеремића и Радована Миразовића. Њихових тридесет седам уметничких дела задивили су посетиоце.

С. Стојановић

Нови текст о војним пензијама објављен у листу „Политика“

ВОЈНЕ ПЕНЗИЈЕ СТИГЛЕ ДО ВРХОВНОГ СУДА

Удружење војних пензионера ни после годину дана није дочекало да се у Народној скупштини расправља о укидању Закона о привременом умањењу пензија

Удружење војних пензионера Србије упутило је жалбу Врховном касационом суду, јер Народна скупштина ни после скоро годину дана није узеља у разматрање иницијативу за укидање Закона о привременом умањењу пензија који је на снази од новембра 2014, када су све пензије веће од 25.000 динара умањене.

Иницијативу за укидање потписало је 33.898 грађана Србије, каже председник Удружења војних пензионера Љубомир Драгањац, објашњавајући да је суд ову жалбу уважио и наложио председнику Народне скупштине да предлоге закона уврсти у дневни ред за прву наредну седницу.

- У новембру прошле године поднели смо скупштини предлоге закона, и то да престане да важи Закон о привременом уређивању начина исплате пензија, као и Закон о пензијском и инвалидском осигурању - наводи Драгањац и додаје да је, по пословнику, председник био дужан да ове предлоге одмах по пријему достави посланицима, одборима и влади, али то није учњено ни до данас.

Скупштина није одлучивала ни на једној у међувремену одржаној седници, нити су ти предлози изношени на разматрање како би били увршћени на дневни ред, иако је предложен да се о овој теми разматра по хитном поступку, каже Драгањац.

Удружење војних пензионера се, пошто није добијало никакав одговор, обратило и непо-

средно председнику Скупштине, али је, уместо конкретног одговора, објашњено да су потписи за укидање привремено умањених пензија морали да буду достављени на компакт диску, што није тачно, јер то није прописано Законом о народној иницијативи, већ је обавезно само доставити листе потписника.

Такође, није тачно, како тврде у удружењу, да се по основу листе потписника не може проверити да ли имају бирачко право. За сваког потписника наведен је, поред осталог, и јединствени матични број из кога се јасно види старост потписника и на основу ког се може извршити провера у бирачком списку. Једини проблем је што то захтева известан рад, на који бирократе у одговарајућим службама Народне скупштине, изгледа, нису спремне, највише се у тужби суду.

Такође, не стоји да је знатно прекорачен рок од седам дана од започињања прикупљања потписа до њиховог окончања, па сходно свему закључује се да је прекршен Устав, Закон о референдуму и народној иницијативи и пословнику, а председнику Народне скупштине и скупштински чиновници су узурпирали права посланика Народне скупштине, наводи се у жалби суду.

Овакво игнорисање предлога и крешење Устава не искључује ни могућност организовања јавних протеста пензионера, који губе стрпљење. Осим војних пензионера предлог за укидање Закона о привременом умањењу пензија упутили су у више наврата и представници Удружења синдиката пензионера Србије, али ни они нису добили било какав одговор. Зато не чуди што се, како се сазнаје, припрема масовно покретање судских поступака за исплату заосталих умањених пензија. Уколико до тога дође, држава би се могла поновити сценаријо какав је био с војним пензионера којима пензије 2008. године нису биле увећане као и цивилним. Када су поднели тужбе суду, држава је прерачунала да ће из буџета за ове трошкове морати да плати око 20 милијарди динара, па је понудила пензионерима да повуку тужбе и исплати им део неисплаћених пензија.

Припреме за обележавање годишњице УВПС

ДОНЕТА ОДЛУКА О ПРИЗНАЊИМА

Градски одбор УВПС Ниш одржао је редовну Седницу на којој су разматрана актуелна питања из домена рада организације, а тежишно је било достављање предлога за доделу признања из надлежности Главног одбора, поводом 16. септембра 2017. године, Дане удружења.

Чланови Градског одбора су упозната са најважнијим активностима између две седнице, а о појединим активностима чланови су посебно информисани.

Надзорни одбор је извршио преглед материјално-финансијског пословања за претходна три месеца. Констатовао је да у пословању није било пропуста и неправилности.

Између две седнице у удружење се учланило 12 нових војних пензионера, а исчланио се само један члан. Посебан нагласак је стављен на учлањење супруга преминулих војних пензионера, јер многе од њих и не знају да треба да се учлане, јер сматрају да се чланство наставља по аутоматизму.

Чланови су обавештени о склопљеним уговорима са фирмом „ЈУХОР“ који се односи на попуст при куповини прехранбених артификала у њиховим продавницама. Пружен је и објашњење како се попуст остварује. Чланови су инсистирали на томе да се у продавницама видно истакне напис „Посебан попуст за војне пензионере“, јер у време исплате пензија цивилним пензионерима (два дана) „ЈУХОР“ такође даје попуст. Овакво обележавање би допринепо и бољем упознавању војних пензионера о попусту и начину коришћења.

Управни поступак и управни спор везан за усклађивање пензија, као и за повећање пензија за 20 одсто по основу бенифицираног радног стажа обавља се уобичајено уз констатацију да се на сваки начин тражи закидање права војним пензионерима и одуговлачење времена за добијање одговора на захтеве. Наравно – негативног.

Додела признања је веома важан задатак, а о чему се водила посебна расправа, са циљем да се предложе најзаслужнији.

Констатовано да су до сада реализована три једнодневна излета, а са истим трендом ће се наставити.

Наша осматрачица

БЕЗ МОРА И ПЛАНИНА

Војни пензионери, према анкети спроведеној међу педесетак испитаника, ове године масовно су годишњи одмор проводили у месту пребивалишта. Веома мали број њих је боравио на мору или планини. Главни разлог за одустајање од путовања који су навели је тешка материјална ситуација у којој се налазе. Смањење пензија које је на сцени већ три године, учинило је да су војни пензионери мањом се одмарали у непосредној околини пребивалишта, користећи реке и језера.

На питање да ли се спремају за идућу годишњеодморску сезону да одмор проведу на мору и планини, одговор је да ће то зависи од тога да ли ће бити укинут закон којим су пензије смањено и до 21 одсто.

Београђани, посебно они који станују у Новом Београду и Земуну спарне дане проводили су мањом на плажи Лидо Великог ратног острва, до којег су инжињерци поставили понтонски мост дужине 340 метара. Најмасовније одредиште Београђана било је Савско језеро, где је у шипцима бивало и 300.000 људи. Ада Циганлија је, по свему судећи, најпосећеније место у Србији.

Део пензионера искористио је ваучер Владе Републике Србије за боравак у познатим домаћим туристичким дестинацијама.

3. П.

Продајни објекти „Јухора“ одобравају попусте војним пензионерима

ВАЖНО је ПОНЕТИ ЧЛАНСКУ КАРТУ

У продавницама „Yuhor-exporta“ од почетка јула отпочела је акција давања попуста војним пензионерима. Као што смо већ објавили, износ попуста на свеже месо износи три одсто, а на деликатесну робу седам одсто.

Корисници војне пензије остварују попуст на основу чланске легитимације Удружења војних пензионера Србије. Када војни пензионер први пут оди у продавницу тамошњи радник налажеће му бар-код и са том легитимацијом ће приликом свих наредних куповина остваривати попуст

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у јуну 2017. године

ПОТПОРА ПРЕД ГОДИШЊИ ОДМОР

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор је на седници одржаној 5. јула 2017. године, размотрio захтеве достављене у мају 2017. године, и на основу прописаних критеријума и испуњених услова, донео је одлуку о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

A) Материјално стање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника OnOp Бела Црква СБ: 26.000,00 - по члану 11.296,93 динара, OnOp Лозница ГМ: 32.000,00 - по члану 10.922,75 динара, OnOp Лесковац СБ: 32.000,00 - по члану 8.584,83 динара, OnOp Ужице МС: 26.000,00 - по члану 11.182,30 динара, OnOp Пирот БЗ: 36.000,00 - по члану 9.507,70 динара, OnOp Смедерево РД: 32.000,00 - по члану 5.664,79 динара, OnOp Крушевач ЦЈ: 36.000,00 - по члану 7.325,97 динара, OnOp Ниш СМ: 32.000,00 - по члану 7.748,15 динара, OnOp Парагац СМ: 32.000,00 - по члану 12.394,70 динара, OnOp Краљево ЂН: 32.000,00 - по члану 9.412,70 динара, OnOp Палилула РР: 36.000,00 - по члану 6.824,02 динара, OnOp Пожаревац МВ: 29.000,00 - по члану 10.361,42 динара, OnOp Алексинац МС: 29.000,00 - по члану 12.291,34 динара, OnOp Ужице ЈЗ: 32.000,00 - по члану 6.664,79 динара, OnOp Сомбор КГ: 29.000,00 - по члану 11.197,11 динара, OnOp Пирот МН: 29.000,00 - по члану 10.926,38 динара, OnOp Ниш СО: 29.000,00 - по члану 8.907,75 динара, OnOp Прокупље ЈИ: 29.000,00 - по члану 8.788,27 динара.

B) Здравствено збрињавање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. Правилника, OnOp Лесковац ВН: 8.000,00 - по члану 24.602,28 динара, OnOp Крагујевац ЧП: 10.000,00 - по члану 19.772,78 динара, OnOp Суботица ЛЕ: 12.000,00 - по члану 24.545,87 динара, OnOp Земун РМ: 10.000,00 - по члану 21.235 динара, OnOp Шабац ПС: 26.000,00 - по члану 17.959,49 динара,

Новчана средства ће бити уплаћена на текуће рачуне до 12. јула 2017. године

Извршни одбор

Из рада Удружења војних пензионера Ц. Горе

УПОРНИ У ЗАХТЕВИМА

УПодгорици је одржана редовна сједница Управног одбора Удружења војних пензионера Црне Горе. На дневном реду је било више питања задатака и обавеза за наредна три мјесеца. Сједници је отворио предсједник Павле Бандовић, обавестивши присутне о активностима органа Удружења од претходне сједнице до сада и нагласио:

-Са Министарством одбране потписали смо Протокол о сарадњи и пружању социјалне помоћи за пензионере са малим примањима и који су неким ванредним догађајем запали у тешкоће. Потписали смо Протокол са Савезом пензионера Црне Горе о сарадњи, заштити ове категорије пензионера, одржавању заједничких састанака и заједничким наступом на међународним склоповима пензионера. Оба протокола значајна су за Удружење јер ће побољшати рад и тиме унапредити стандард пензионера, казао је Бандовић.

Предсједник и секретар Павле Бандовић и Радивоје Здравковић учествовали су на 5. конференцији војних пензионера Европе и Азије у Братислави, под називом Конференција мира и пријатељства. Узели су учешће у раду, афирмисали Црну Гору, Војску и војне ветеране.

Делегација Удружења, поводом Дана побједе

на фашизмом положила је вијенац на Горици и одала почаст палим јунацима у Народнослободилачком рату.

Незаобилазно питање представника општинских организација било је стамбена проблематика и пресуде по тужбама за исплату разлике пензија 2005-2007. године коју су обећали негдашња министарка Зорица Ковачевић и директор Фонда ПИО ЦГ Душан Петровић.

У вези са стамбеном проблематиком која мучи око 250 војних пензионера а који немају ни квадрат стамбеног простора, два пута смо водили разговор у Министарство одбране. Имамо обећања да ће Министарство пронаћи решење и помоћи да се ови како их зову „војни бескућници“ збрину. Они чекају станове више од 20 година. Што се исплате разлике пензија тиче, све су ту же на рјешавању, а какво ће бити рјешење то је

надлежност одређених судова и адвоката. Чекамо званичне извршне пресуде. И по једном и по другом питању руководство Удружења биће упорно у својим захтјевима јер не тражимо ништа дуго већ само што нас по Закону припада и држава је дужна да нас обезбиједи, рекао је Бандовић.

Секретар Радивоје Здравковић предложио је Програм свјечног обиљежавања 24-годишњице оснивања и рада Удружења војних пензионера Црне Горе. Програмом је предвиђен пријем за званице из државних органа и организација са којима Удружење сарађује. Предвиђен је спортски сусрет војних пензионера из свих општина, а наставља се заједничким коктелом, поздравним говором предсједника, додјелом годишњих признања а победницима у спортским дисциплинама медаља и диплома.

Здравковић је напоменуо да је комисија за додјелу једнократне новчане помоћи други пут у овој години засједала и додјелила 10 помоћи од по 100 евра породицама које су имале смртне случајеве и тешко оболjeлиим.

У расправи су узели учешће чланови из општинских организација, изнели своје проблеме и предлоге и тиме дали значајан допринос у раду сједнице Управног одбора.

На крају сједнице усвојени су закључци и задачи за наредна три мјесеца.

P. 3.

Коме служи Фонд за СОВО

ПРОБЛЕМИ, ДИЛЕМЕ, НЕДОРЕЧЕНОСТИ

Војни пензионери су заслужили да не буду маргинализовани у друштву, посебно не када је у питању њихова здравствена заштита. Смисао живота је у здрављу

Времешни војни пензионери из Зајечара се за ситне интервенције упуђују у више од сто километара удаљени Ниш, уместо да се то уради у Дому здравља

Више пута смо се запитали коме служи Фонд за СОВО, који располаже средствима за здравствено обезбеђење војних осигураника. Нећемо се упуштати у односе Министарства одбране и здравствених установа. Знамо добро да не постоји Удружења војних пензионера са општинским и градским организацијама, војни осигуранци - пензионери били би прештени на милост и немилост цивилним здравственим установама. Фонд за СОВО, осим што је склопио уговор са Републичким фондом за здравствено осигурање, мало шта је предузео да буде у току са процесом реализације договореног, а и све личи да тамошње запослене не занима како се уговор спроводи. Разумљиво је да не може све да се прати и проверава, али има разлога за помисао да Фонд за СОВО не прихвата предлоге и сугестије за унапређење здравственог забрињавања војних осигураника.

У Зајечару постоји Гарнизона амбуланта која се брине за лечење војних осигураника и чланова њихових породица. Све проблеме које Команда Гарнизона може да реши, решава у сарадњи са ГрОд УВП Зајечар. Посебно истичемо да није Градског одбора УВПС, који благовремено реагује на све настале проблеме у лечењу војних пензионера у цивилним домовима здравља, војни пензионери би били прештени сами себи у остваривању својих права.

Зашто скупље кад може јефтиније

Познато нам је да у гарнизоним амбулантама нема лекова и да се ненаменски

троше новчана средства намењена за куповину лекова.

Чињеница је да зајечарски гарнизон не располаже довољним бројем лекара. Најчешће ординира само један лекар који је презаузет и другим обавезама. Неке ствари у функционисању здравственог забрињавања нису баш посве јасне. Пример: с обзиром на чињеницу да Гарнизона амбуланта нема зубара, лекар упућује пацијента у Војну болницу Ниш, која је удаљена око 100 km, ради постављања пломбе или вађења зуба. Пацијент путује неколико сати да би био подвргнут некој једноставнијој зубарској интервенцији на температурама од око 40 степени. То и нису први хумани услови лечења пацијената. Повратна карта до Ниша стаје 1.500 динара, а лечење у Дому здравља Зајечар је, када се све узме у обзир, јефтиније. Замислите пацијента који има око 75 година што ради пломбе по пакленој врућини путује до Ниша и назад. Ако би Фонд за СОВО склопио уговор, лечење би било јефтиније у Дому здравља. Више пута се десило да пацијент у Војној болници Ниш не може бити примљен тога дана и онда се мора поново упутити на лечење, што додатно компликује и овако тешку ситуацију. Јасно нам је да се наређења морају поштовати, али како схватити да та иста наређења не важе на целој територији Републике Србије. Пример: један осигураник боравио је у Војводини, када га је заболео зуб. Јавио се тамошњој Војној амбуланти и од лекара добио упут за пломирање зуба у сеоској цивилној амбуланти. А пацијенти из Зајечара се за исто лечење шаљу у Војну болницу Ниш. Чији су војни осигураници

из Зајечара? Зашто сви војни осигураници у Србији немају једнак третман као пацијенти?

Пре четири године су војни пензионери Зајечара упутили Министарству одбране, то јест Управи за војно здравство, с обзиром на чињеницу да се на Гарнизону амбуланту Зајечар ослања око 2.000 пацијената, предлог да се склопи одговарајући уговор са цивилним здравством, ради лакшег обезбеђивања наочара као вид. Наиме, да би дошли до наочара пацијенти морају и по неколико пута да иду у Војну болницу Ниш (од прегледа, израде наочара, потребних корекција и њиховог преузимања). Путни трошкови изнесу и до пет пута више него да се склопи уговор са цивилним здравством у Зајечару, а да не говоримо о малтретирању старих и болесних пацијената. Тај предлог је, колико је познато, застао у Фонду за СОВО. Није стигло шире објашњење. Зар није боље да се бар мало уштеди новца да би могли да се купе лекови? Али ко пита директне кориснике услуга и пацијенте.

Неразумевање у домовима здравља

Главни одбор УВПС предузима све што је у његовој моћи како би указао на проблеме и како би се они превазишли. Несхватљиво је како ови проблеми који војним пензионерима у Тимочкој крајини живот значе, не могу постепено да се реше. Да ли недостаје волја оних који то могу да разреше?

Војни пензионери из Зајечара посебно захваљују доктору Чаславу Антићу који је увек био од помоћи, успео у томе више пута да се проблеми војних пензионера реше и да се здравствено обезбеђење подигне на виши ниво.

У цивилним здравственим установама, где се лече војни пензионери када у неком месту нема војне амбуланте, постоји неразумевање у спровођењу уговора који је склопљен између РФЗО и Фонда за СОВО, јер су уопштени и непрецизни, тако да се појављују следећи проблеми: (1) Приликом давања упута за Војну болницу Ниш и ВМА лекарима није јасно зашто војни осигураници не иду на комисије, па тек онда да им се да упут; (2) стационарно лечење или мања операција ако је пацијент покретан; (3) задржавање пацијената више од седам дана до излечења; (4) наплатна партиципације; (4) у хитним случајевима давање кола хитне помоћи за превоз болесника је спорна; (5) инсистирање на чиповима у војним здравственим књижицама и друго.

За уговор који је склопљен између фонда за СОВО и РФЗО треба пружити шире објашњење и дати упутство за примену у пракси.

Градски одбор УВП Зајечар преузео је све неопходне мере да у шест општина Тимочког региона лечење војних осигураника тече без проблема. У том смислу је за истицање одлична сарадња са војно-пензионерске организације са домовима здравља и болницама у Тимочкој крајини.

Војни пензионери су у сваком случају заслужили а не да буду маргинализовани у друштву, посебно не када је у питању њихова здравствена заштита.

Смисао живота је у здрављу.

Драган Дабетић

Да ли се може стати на крај тероризму исламиста

ПРИКРИВЕНЕ ИГРЕ ВЕЛИКИХ

ОУН радикално треба да унапреде своју притивтерористичку улогу, а свака држава сопствену одбрану од тероризма ваља првенствено да заснива ослонцем на властите могућности. При томе, држава не треба да занемарује неопходну сарадњу са пријатељима, савезницима и партнерима.

Научна је чињеница да терористи увек имају политичке циљеве и њихово аморално и противзаконито деловање једноставно тако треба и третирати. У том контексту издава се максима: „терориста (тероризам) једне државе је терориста и друге државе, дакле и међународне заједнице“, коју, на жалост, игноришу многе државе и коалиције. Можда је смело констатовати, али је непобитна истина: недоследно, селективно или само повремено поштовање наведене максиме драстично омаловажава напоре искрених поборника борбе против тероризма, односно ствара утисак да не можемо победити тероризам.

Погубно одступање од поменуте максиме траје скоро три деценије (конституисање перјанице сунитских исламиста - терористичке „Ал Каиде“ 1988. године, остварено уз несебичну аистенцију америчке централне обавештајне службе и пакистанске војне обавештајне службе, основано се може сматрати као почетак драстичног игнорирања ове максиме), па забрињава то што није изгледно да ће бити промењено у драгљено време. То потврђује летимичан преглед тероризма у свету у првој половини јуна ове године, а посебно су карактеристична два случајева: запрепашћујућа увиђавност англосаксонско-исламске коалиције према псеудодржави Косово, усталочене на примени тероризма и нечињења СБ ОУН и идентификација Катара као финансијера тероризма.

Осим свакодневних оружаних дејства на простору тзв. Исламске државе, повремена дејства њених „војника“ регистрована су и у многим другим деловима света. Медији су 1. јуна ове године пренели да су екстремистички исламисти претходног дана активирали бомбу у центру Кабула (Афганистан) од које је најмање 90 људи страдало, док их је 400 повређено. Најмање седам особа је убијено, а 48 рањено (3. јуна) у терористичком нападу тројице ѡиџадиста у Лондону. Одговорност за напад је преузела тзв. Исламска држава (ИД). Терористи, користећи балканску мигрантску руту, вероватно пролазе кроз Србију, рекао је (5. јуна) Владимир Цуцић, комесар за избеглице и појаснио: „Показало се да је један од терориста у нападу у Белгији, пре годину дана, прошао балканском путом... Врло је вероватно да, ако не садашњи, онда сигурно некакви будући „спавачи“ пролазе балканском путом“. Терориста, узвикујући „Ово је за Сирију“, 6. јуна је чекићем напао и ранио полицијаца испред катедрале Нотр Дам у Паризу.

Проф. др
Милан
Мијалковски,
пуковник у пензији

Англосаксонска коалиција на Балкану

Подршка лажној држави Косово најподразумедан је доказ о томе да тероризам у близкој будућности не можемо победити. У политичкој, безбедносној, публицистичкој и научној глобалној сferи, неосновано преовлађује став о томе да 11. септембар 2001. године представља прекретница у испољавању и борби против исламистичког тероризма

Геополитички циљеви и интереси „невидљиве“ англосаксонско-исламистичке коалиције на Балкану су произвели један потпуно нови однос према тероризму, који у сажетом смислу гласи: најбоља стратегија за борбу против међународног тероризма представља спасавање терориста када им прети уништење и одржавати њихову оперативну способност да би могли да се боре за циљеве у наредном периоду. Заправо, створили су оптималне услове да терористе награђују лажном државом, најпре Косовом и потом Исламском државом, тако стварајући мит да је тероризам немогуће победити.

Неспособност да се уочи лукави план англосаксонско-исламистичке коалиције у вези са стварањем лажне државе Косово на Балкану и тзв. Исламске државе на Близком истоку, на жалост, и евидентно одбијање међународне јавности да се суочи са оваквом опором истином, представља поуздан доказ који упозорава на мале изгледе да се у драгљено време победи исламистички тероризам. С тим у вези, подсећамо да је поменута коалиција први пут, спасила је терористичку ОВК од уништења у јесен 1998. године инсталирањем Мисије ОЕБС-а на Косову и Метохији, затим агресијом НАТО-а на СРЈ (1999), којом је изнудила инсталирање УНМИК-а и КФОР-а на Косову и Метохији. Те организације су, супротно поверионом мандату (имобилисање терориста), преименовале ОВК у Косовски заштитни корпус. Надаље, њене чланице су стампедно признале самопроглашену државу Косово (2008) и

коначно, укључила је Европску унију у спасавање терориста, несумњиво са задатком да изнуди од Републике Србије признање друге албанске државе на сопственој територији.

Све апсурд до апсурда

Ради потврђивања актуелног спасавања албанских терориста, довољно је, без посебног коментара, навести неке аспекте координисаног ангажовања наведене коалиције и појединачних албанских лидера (бивше вође терористичке ОВК) у периоду пре, за време и после одржаних ванредних избора у лажној држави Косово, 11. јуна 2017. године, које се своде на ултимативни захтев Србији да хитно призна лажну државу Косово. Заменик помоћника државног секретара САД за европску и евразијску питања Брајан Хојт Ји легитимисао се као коловођа тог, „суптилног“ ултиматума, захтевајући признање Косова макар тако да се Србија сагласи са његовим уласком у ОУН“ (Информер, Београд, 27. мај, стр. 2). Рамуш Харадинај, биши вођа ОВК, сада лидер Алијансе за будућност Косова, изјавио је за приштинску ТВ КЛАН (2. јуна) да би САД требало да се укључе како би се постигли суштински резултати у дијалогу Приштине и Београда. Харадинај је 9. јуна, како је пренела албанска телевизија Тол чепел, појачао своју провокацију, запретивши да ће након победе на изборима у бриселске преговоре укључити Америку и да наставак дијалога између Београда и Приштине подразумева међусобно признање две независне државе. Поншто је Харадинајева ПАН (ратна коалиција) победила на ванредним изборима, постоји могућност да он постане премијер лажне државе Косова. Небитно је чак да ли ће Харадинај постати премијер Косова, будући да је 12. јуна запретио да ће насиљно освојити север Косова, а 13. јуна поново упутио провокацију Србији: „Ја сам заинтересован за дијалог са Србијом, али ради међусобног признања. Ми не прихватамо разговоре о унутрашњим питањима Косова. Ако Србија не преиспита своју одлуку о признању, ми нећemo јурити за дијалогом о косовским интерним питањима. Порука председника немачког Бундестага Нормерта Ламберта слична је Харадинајевој, наравно суптилнија. Он је интервју београдској Политици (14. јуна), између остalog, рекао: „Бундестаг, а и Европска унија, јасно су истакли у заједничком преговарајућем оквиру шта сматрају кључним изазовом за Србију, а то је ... и нормализација односа са Косовом...“.

Очевидно, успех Харадинајеве „ратне коалиције“ на изборима у лажној држави Косово, наравно и другопласираног ултрапрекстремистичког албанског покрета Самоопределjeње Албина Куртија са 27,03 одсто освојених гласова је одушевио њихове иностране спонзоре. То је потврдила Амбасада САД у Приштини која, како је преneo приштински лист Зери (13. јуна), у честитки косовском народу на одржавању демократских избора: „Радујемо се близкој сарадњи са новом владом, која ће формира“.

На истакнуту подмуклу улогу Европске уније у принуђавању Србије да хитно призна лажну државу Косово упозорила је посланица немачке Левице Севим Дагделен. С тим у вези, она је за Дојче веле, 11. јуна, рекла: „Циљ је да се Србија примора да

Исламисти би да запале Косово и Метохију

одустане од Косова и зато се користе приступни преговори. Такав наступ институција ЕУ није утемељен ни у чему јер и даље постоје чланице ЕУ које не признају проглашену независност Косова. Проблематично је што ЕУ недвосмислено не осуди великоалбанске планове. Годинама је окретана глава и пред растућим исламистичким утицајем на Косову кроз пројекте саудијских меџена.

Континуитет ислама на Космету

Према подацима београдског *Курира* (9. јуна), 50 000 Албанаца с Косова следи радикални ислам, 316 Албанаца с Косова је тренутно у саставима тзв. ИД, 127 особа на Косову је ухапшено због тероризма и 40 терориста се налази у косовским затворима. На континуитет исламизма на Косову указује случај Албанца Љаврима Мухаџерија из Качаника, бившег припадника ОВК, убијеног почетком јуна ове године у Сирији, где се крајем 2012. године приклучио муџахединима Нусра фронта, а убрзо потом постао вођа албанских терориста у тзв. ИД и објавио снимке како одрубљује главу заробљенику. Поводом таквог свог „јунаштва“ у интервјују за приштинску *Диту* рекао је да „није урадио ништа што борци ОВК нису радили издајницима који су сарађивали са Србима“.

Директор Института за слободне медије из Тиране др Олси Јазеци упозорио је да ће нови крави поход цијадиста ускоро кренути из Албаније, која је уз подршку НАТО-а и САД постала главни терористички центар у Европи. Аналитичар Јазеци тврди да је у овај „ратни“ план директно укључена америчка обавештајна агенција ЦИА („У децембру 2016. агент ЦИА Џон Бренан дошао је у Албанију и издао одобрење за рат против Русије...“), да у Албанији постоје терористичке организације које директно штите САД и ЕУ („Права је Фето група, наводно инструментализована од стране немачких обавештајаца, а друга је муџахединска група МКО коју контролишу Американци. Балкан је постао регрутни центар за ИСИС током рата у Сирији, а САД сада у Албанији праве нову

цијад-државу против Словена у Македонији, али и против Техерана и Анкаре...“) и закључио да Балкан данас лако може да експлодира.

У последњем издању магазина *Румија* тзв. ИД је објавила текст под називом: „Балкан: Крв за непријатеље, мед за пријатеље“, у ком цијадисти отворено прете и наглашавају да „нису заборавили ни ратна страдања муслимана на Косову и у Босни“, односно поручују: „Не, тако нам Алаха, нисмо заборавили Балкан... нисмо заборавили Србе кафире... Ми са вами имамо јако дуг нерешен рачун који ћете платити својом крвљу“.

Имајући у виду наведене чињенице, лако је закључити да ефикасно функционисање англосаксонско-исламистичке коалиције на Балкану, тежишно фокусирано на оснаживању лажне државе Косово не наговештава могућност да победимо тероризам.

Катар финансира тероризам

Саудијска Арабија, Уједињени Арапски Емирати, Египат и Бахреин саопштили су (5. јуна) да прекидају односе са Катаром (трећа земља у свету по залихама гаса и нафте, има укупно 2,6 милиона становника, а само 313.000 њих су Катарани, док су 2,3 милиона странци на раду), оптужујући га да преко својих медија, промовише „терористичке и верске искључивости“ групе које ремете стабилност у региону, укључујући Муслиманско братство, ИД и Ал Каиду“. Убрзо потом, амерички председник Трамп оптужио је катарске лидере да финансирају екстремисте и затражио да с тим прекину, што је многе изненадило, будући да Катар важи за једног од највернијих савезника САД у борби против тзв. ИД (У Катару САД држе око 10.000 војника и главну команду Пентагона за Близки исток).

Чињеница да катарском режиму на терет је стављено и да подржава „проиранске терористичке групе“ у већински шиитском региону доминантно сунитске Саудијске Арабије, изазвала је опасну кризу у региону. То је потврдила и реторика између Ирана и САД у вези са терористичким нападом тзв. ИД у Техерану.

Катарски случај о спонзорисању „туђег“ тероризма, мало чудновато, регистрован од стране држава које иначе многи светски ауторитети сумњиче за спонзорисање тероризма, још једном у бесконачном низу сличних случајева у свету, упозорава на погубност одступања од претходно наведене максиме у вези са тероризмом.

Заједничким снагама до циља

Реч је о изузетно важној поруци која указује на потребу усвајања и примену оптималне међународне стратегије за победу над тероризмом. То је нужно координисано противтерористичко ангажовање читаве међународне заједнице у име заштите људских права и слобода, укључујући и елементарно право – право на живот. На овакву потребу, између остalog, указују сумњиви резултати бројних противтерористичких коалиција претходних деценија. У том смислу поменимо две такве коалиције.

Права, формирана после терористичких напада Ал Каиде на САД (11. 9. 2001), позната је као Светска антитерористичка коалиција, чиниле су је 140 држава, а предводиле су САД и трајала до краја 2016. године. Постигла је одређене резултате, односно привремено је разбила Ал Каиду у Авганистану и многе њене ћелије и групе широм света. Међутим, Ал Каида је обновила своју виталност и снагу, док тзв. ИД проглашена 2014. године, по многим сазнањима (и по Трамповим наводима у предизборној кампањи 2016.) креира на и подржавана од не тако малог броја држава чланица поменуте антитерористичке коалиције, засенила је иначе веома снажну Ал Каиду. Друга (актуелна) глобална коалиција је задејствована 22. марта 2017. године и чине је 68 држава, али њени чланови нису Сирија, Руска Федерација и Иран, иначе непосредно ангажованих у борби против тзв. ИД. Независно од тога, на оснивачком скупу амерички шеф дипломатије Рекс Тилерсон је препотентно самоуверено обећао да ће ова коалиција предвођена САД „искоренити глобалну претњу – Исламску државу“. Међутим, није прецизирао временски термин, односно до када ће бити елиминисана ИД. Она (ИД) постоји и данас, водећа чланица коалиције (САД) је извела два напада (у мају и јуну) из ваздушног простора по оружаним снагама Сирије, главног носиоца борбе против тзв. ИД и тиме директно подржала ИД, оптужила Катар да подржава ИД и одбила адекватан договор и план са Руском Федерацијом о уништењу тзв. ИД.

Ако се запитамо да ли оваквим контроверзним стањем у међународној заједници можемо да победимо исламистички тероризам, евидентно је да такав надасве хумани циљ, не можемо остварити у додгледно време. Стога преостаје, с једне стране, да ОУН радикално унапреди своју противтерористичку улогу, и са друге стране, свака држава да сопствену одбрану од тероризма првенствено заснива ослонцем на властите могућности. Наравно, при томе, држава не треба да занемарује неопходну сарадњу са пријатељима, савезницима и партнерима.

Шта нам се догађало 1991. године

ДВОЛИЧНА ПОЛИТИКА САД ПРЕМА ЈУГОСЛАВИЈИ

Све што је војска учинила у вези са разоружањем паравојних формација, била је телевизијска сторија о илегалном преношењу оружја из Мађарске у Хрватску и монструозним плановима генерала Мартина Шпегеља који је заговарао мучка убиства официра и њихових породица, укључујући жене и децу. Он је, поред осталог, предлагао да се упада у станице официра ЈНА, убаце бомбе и не дозволи да било ко жив из њих изиђе. Знало се благовремено, дакле, ко и како формира и наоружава паравојне формације, јасно је било да су поред Шпегеља у том нечашном послу учествовали Фрањо Туђман, Стипе Месић, Јосип Ђошковић, Владимира Шекс и други људи из врха ХДЗ, али нико од њих, иако су у то време били доступни органима безбедности ЈНА, није ухапшен нити процесуиран. Не стоји, стога, изјава Вељка Кадијевића у емисији „Упитник“ београдске телевизије да Шпегељ није ухапшен зато што није био доступан.

Мартин Шпегељ и остали учесници формирања паравојних јединица, појма нису имали да су „проваљени“ и да постоје необориви докази о њиховим чињењима. Нико, чак ни у ЈНА, осим мале групе људи из Управе безбедности, Политичке управе и Кабинета ССНО, појма није имао да је, у највећој тајности, снимљено брдо материјала који су, као необориво сведочанство, пружали могућност органима безбедности да их, у складу са постојећим законским прописима, лише слободе. То, међутим, није учињено јер, према објашњењу из Кабинета савезног секретара за народну одбрану, појединци нису битни, с обзиром да ће се, после монтирања и емитовања прилога о илегалном уношењу оружја и изјава Шпегеља и Ђошковића, одлучујући ударац задати Хрватској демократској заједници, а тиме и људима на њеном челу.

Сторирано хапшење сецесиониста

Првобитном одлуком генерала Кадијевића, међутим, планирано је да се 3/4. децембра 1990. године изврши хапшење људи из ХДЗ-а, укључујући Туђмана, Месића, Шпегеља, Ђошковића и Јосипа Манолића. Дан пре тога у загребачком недељнику „Данас“ објављен је интервју Кадијевића са Мирославом Лазанским, чији је део текста требало да, поред осталог, оправда хапшење наведених личности. Непосредно пре планираног хапшења, међутим, генерал Кадијевић је сторирано ту одлуку, доневши нову по којој се хапшење требало обавити 12. децембра, одмах по завршетку заказане седнице Председништва СФРЈ. На тој седници је требало да се обелодане подаци о илегалном увозу наоружања и стварању паравојних формација

током читавог кризног периода, што је својеврсно испољавање лицемерја, Ворен Цимерман је понављао како су САД против сецесије, мада је целом свету било познато да се сви амерички велики штампани и електронски медији стављају на страну сецесиониста, посебно оних у Словенији и Хрватској.

Пише Радисав Т. РИСТИЋ

ција у Хрватској и донесе одлука о хапшењу. Информација је, са конкретним подацима, на дан седнице подељена свим члановима Председништва, изузимајући Богића Богићевића који је у то време био у Аустралији. Борисав Јовић се, међутим, није сагласио да се на седници расправља о илегалном увозу наоружања и одговорности појединача, правдајући то чињеницом да седнице не присуствују сви чланови Председништва. То је, по каснијој изјави генерала Александра Васиљевића, начелника безбедности ЈНА, разлог што није обављено хапшење Фрање Туђмана и његових најближих сарадника.

- Јовић је крив, каже Александар Васиљевић, што се тада није кренуло у акцију хапшења за коју је, иначе, благовремено издата наредба. Информацију у којој су наведени бројни подаци о организацији и организаторима илегалног наоружања и стварања паравојних формација, Стјепан Месић је исте вечери однео у Загреб. Челнике ХДЗ-а је, како је потврђено из њихових редова, ухватила паника и многи су од тог тренутка далеко заobilazili људе и институције ЈНА. Што се интервјуја Лазанског тиче, који је претходио првобитној одлуци о хапшењу, он је у Хрватској изазвао праву лавину негодовања и нових оптужби против ЈНА као ненародне војске. Уместо очекивања да ће интервју хадезеовце сатерати у мишје рупе, стекао се утисак да је дао крила сецесионистима.

„Надобудни“ министри

Сутрадан по објављивању интервјуја, наиме, Фрањо Туђман држи конференцију за штампу у Загребу на којој се, знатно више него до тада, дрвњем и камењем баца на Србију, Кадијевића и ЈНА у целини. Армија је у међувремену убрзано довршавала рад на монтажи материјала о илегалном увозу наоружања и познатим монструозним изјавама Шпегеља и Ђошковића. Фilm је емитован 25. јануара 1991. године у вечерњим часовима, а непосредно пре тога, истог дана, у Београд су стигли Фрањо Туђман и Стипе Месић. И један и други, председник Хрватске и његов сатрап Месић, били су фрапирани оним што су видели на телевизијском екрану. У Загре-

бу је, такође, изненађење и узнемирање достигло врхунац.

И док су Туђман, Месић и група њихових сарадника стрепели да ће после филма бити ухапшени у Београду, у Загребу су се шириле вести како су смештени у неком од српских казамата. Убрзо је Загребом колапса вест како су и Туђман и Месић убијени у Београду, због чега Славен Летица сазива ванредну седницу Сабора. Телефонски позив Туђмана упућен исте вечери из Београда, са поруком да је све у реду, смирио је духове у Хрватској, тако да се одустало од ванредне седнице. А било је „све у реду“ тиме што је и војно и државно руководство насело лажима и лукавствима Туђмана и Месића који су се „згражавали над бестијалностима Шпегеља и Ђошковића“, посебно наглашавајући да су њихови поступци недопустиви због чега че бити позвани „на строгу одговорност“. Јер, реч је, како је истакао Туђман, „о надобудним министрима“.

После емитовања филма, дакле, ни длака са главе није фалила членцима ХДЗ - организаторима паравојних формација и увоза илегалног наоружања. Ако је за утеху, ухапшена су два подофицира ЈНА, хрватске националности, један провијантички власник кафане из околине Вировитице и још два анонимуса, такође грађана Хрватске. Сви су касније били „осуђени“ и одмах пуштени на слободу да и даље наставе рад на рушењу земље и активно се укључе у борбу против њене регуларне војске. Један од њих, Ђуро Дечак, ухапшен 22. јануара 1991. године, постаће чак и генерал хрватске паравојске.

Све најгоре о Западу

Греше они који тврде да је Кадијевић био лош познавалац текућих и прогнозер будућих збијања у Југославији. Напротив, био је врло добар, чак одличан, аналитичар не само унутрашњих већ и спољнополитичких догађања везаних за нашу земљу. То потврђују и његове речи које је 18. децембра 1990. године упутио представницима Савеза бораца и Резервних старешина, који су дошли у ССНО да му честијају предстојећи празник - Дан ЈНА. Ево

Да ли су могли да сачувају Југославију: генерали Вељко Кадијевић и Благоје Ачић

његове поруке борцима и резервним ста-решина: „Филозофија наше процјене међународне ситуације почива на томе да сва збивања у свјету меримо тиме колико утичу на безbjедност наше земље. Шта на- ма вреди свјетски мир, декларације КЕБС-а и других међународних институција, ако нам се наметне грађански рат. Све што се догађа око нас ценимо са тог становишта. Ми смо та определења, могу вам отворено рећи, изнели свима у земљи, али и свим међународним телима... Сједињене Америчке државе су Совјетски савез положиле на плећа и довеле га у ситуацију да на коленима моли за хлеб. То им је успело захваљујући марионетском режиму који је дошао на власт користећи слабости и кри-зу система с којима смо ми, иначе, знатно раније дошли у сукоб. Основна преокупа-ција Запада је данас да заштити марионетски режим у ССР-у. Што се тиче САД, оне су се једно вријеме залагале да Југо-славија буде јединствена. То је било у ври-јеме када је Совјетски Савез био моћан и када је претио да изађе на Јадран. Пошто је ССР данас такав какав је, њихов инте-рес у односу на нас није јединствена Југо-славија, већ разбијање остатака комуни-стичког режима”.

Уз указивање на политику САД према нашој земљи, Вељко Кадијевић ни овом приликом није пропустио да нагласи инте-ресе СР Немачке у разбијању Југославије. С тим у вези он даље каже:

- На разбијање Југославије највише ин-систира Немачка јер циљ будућег Четвр-тог рајха је да изиђе на Јадранско море. Тиме се, поред осталог, објашњава сушти-на спољне политике САД на европском тлу, где доминира пронемачка струја чији су изразити представници Иглбергер, Ки-синцер, Цимерман и други. У послове ру-шења Југославије укључиле су се и неке сусједне земље, Мађарска пре свега, пре-ко које се иде на дестабилизацију Србије, али и Хрватске. Главни снабдевачи илегалног наоружања у нашој земљи иду пре-ко Мађарске и Мађарима је речено да ми знаамо да званични мађарски органи омо-

гућавају шверц оружја у Југославији...”

При kraју разговора са представницима бораца и резервних старешина, Кадијевић их је, не упуштајући се у детаље, упознао са неким текућим активностима војске и напорима да се превазиђе постојећа друштвена криза и предупреди објективна опасност од братоубилаштва и распада земље.

- Што се тиче нас у армији, каже он, ми тренутно радимо на рјешавању неколико крупних проблема. Прво је да заједно са осталим снагама у земљи које су за Југо-славију и социјалистичку опцију, кренемо у једну реалну, разумну, офанзиву за очува-ње јединства Југославије. При томе мора-мо имати у виду да ће Запад појачавати притиске на нашу земљу, уз коришћење до-садашњих и примјену нових метода насту-пања. Посебно ће тежиште бацити да нас разбије изнутра. Ако се томе успешно оду-премо, односно спречимо да нас изнутра растуре, никада нас неће бацити на плећа.

Сусрети са Вореном Цимерманом

Од средине јула 1990. до средине истог месеца 1991. године, генерал Кадијевић је имао више сусрета са америчким амбасадором у Београду Вореном Цимерманом, с којим је у то време Слободан Милошевић одбијао било какве контакте. Цимер-ман је у то време јавно изјављивао како се његова земља здушно залаже за опстанак Југославије и да се противи сваком обли-ку сећесије. Непосредно пре тих изјава бор-авио је у Словенији и Хрватској где је, ка-ко је рекао Кадијевићу приликом њиховог првог сусрета 3. јула 1990. године, воде-ћим политичким личностима у тим репу-бликама изложио ставове САД по којима се највећа светска војна и економска сила противи распарчавању Југославије. У те перфидности Ворена Цимермана, међу-тим, није веровао нико у земљи, посебно Србији, укључујући и његовог саговорника генерала Вељка Кадијевића.

О дволичној политике САД према

збивањима у Југославији, односно уверавању да се противе сецесионистичким плановима Хрватске и Словеније, указују и делови наведеног разговора између амбасадора Цимермана и генерала Кадијевића. Према стенографским белешкама са тог разговора, наиме, Цимерман каже да у Југославији има много прича о политици САД према збивањима у СФРЈ. Он, стoga, користи прилику да југословенском министру одбране, како је рекао, изложи „тачно шта америчка влада мисли о Југо-славији”. С тим у вези најпре се осврће на своје путовање у Словенију и Хрватску и, поред осталог, каже: „Ја сам путовао у Словенију и Хрватску. Чуо сам да је моја посета у ЈНА била критикована, али ја же-лим да Вам кажем да је главни разлог за моју посету Словенији и Хрватској после избора да пренесем став моје владе новим лидерима у републикама да су САД против отцепљења Словеније и Хрватске и ми нећемо подржати отцепљење тих република. Ја мислим да сам први амбасадор који је то образложио јавно...” Ворен Цимерман даље тврди како је као посматрач присуствовао „првој Скупштини Словеније”, која је, иначе, „результат демократских избора”. САД су, дакле, против отцепљења, али здушно подржавају „результате” који се залажу за издавање Словеније из састава Југославије. То, међутим, није био крај разговора који је трајао један сат и петнаест минута. Наглашавајући у неколико наврата да се његова земља одлучно супротставља сећесији, амбасадор Цимерман наставља: „Ми смо за јединствену Југославију, ми се надамо да ниједна република или покрајина неће покушати да се отцепи, ни Словенија, ни Хрватска, ни Косово и ми се надамо да неће бити употребљена сила да се очува јединство или спречи отцепљење. То је наш став”.

Овде се несумњиво ради о дволичној политици Ворена Цимермана, јер је очигледно да инсистирање на неупотреби сile против евентуалног отцепљења, јасно указује на политику САД усмерену на разбијање Ју-гославије.

Током читавог кризног периода, што је својеврсно испољавање лицемерја, Ворен Цимерман је понављао како су САД против сећесије, мада је целом свету било по-знато да се сви амерички велики штампа-ни и електронски медији стављају на страну сећесиониста, посебно оних у Словенији и Хрватској. Управо на ту тему водио се и последњи разговор између Кадијевића и Цимермана 13. јула 1991. године, када је амерички амбасадор поред осталог рекао: „Ниједна амбасада у Београду се није ви-ше трудила да прикаже што објективније оно што се догађало у Словенији, а аме-ричка амбасада је то ученила. Ми смо се трудили да што јасније представимо Вашингтону да ЈНА тамо води дефањтивне борбене операције и да не отвара ватра прва већ само када се на њу отвара ватра. Пренели смо информацију да су акције ЈНА биле да обезбеде границу. Пренели смо да је први чин сile био од стране словеначке стране”.

Била је то двострука игра коју је Цимер-ман све време југословенске кризе играо, јер ниједан његов наводни „извештај Вашингтону” није објављен у америчким ме-дијима. Напротив, објављивано је супрот-но од онога у шта је он покушао да убеди Кадијевића.

У збрињавању старијих, ствари се враћају на почетак

ПОРОДИЦА КАО НЕКАД

Препоруке стручњака, али и практична искуства говоре да је вишегенерацијско заједничко домаћинство најпогодније решење

Много разлога за заједнички живот

Фото: АР

На почетку живота окружени смо породицом, зашто онда на завршетку да будемо сами?

Задиста, зашто? У извештају рађеном за британску хуманитарну организацију „Уједињени за све генерације”, Мајкл Кит са универзитета Нортумбрија у Њукаслу у форми наведеног питања даје убедљив закључак.

У условима драматичних друштвених промена, знатног пораста очекиваног животног века, скока трошка за негу старијих, растућих потреба у погледу бриге о деци, фрустрирајућег одсуства приступачних цена становиња, породица је суочена са многообразним изазовима. И док је проблем лако уочити, са решењима то теке иде, наводи Кит у уводним напоменама.

Поглед у прошлост и подсећање да је човек већи део свог постојања живео у неком облику породичне заједнице, све до индустријске револуције, када почине уситњавање, иде у прилог тврђњи да је за старију особу њена породица најприродније окружење.

Сврха студије није, међутим, била да то доказује већ, како аутор напомиње, да понуди концепт вишегенерацијског модела становиња, као привлачне алтернативе постојећем начину живота. И при том се не мисли на индивидуална породична решења, већ разматра комплексна проблематика која обухвата социолошке, урбанистичке, еколошке аспекте живљења.

Очигледно је да би приликом планирања изградње нових градских целина морали да се узму у обзир промене које су се

Кораци у конкретном случају значе већу и разноврснију понуду простора за становљавање у смислу удовољавања потребама различитих генерација под једним кровом, што до сада није био случај, поготово кад је реч о најстаријим члановима. Или, како каже Кит, потребни су архитекте и градитељи који ће породицама понудити такав дом где ће се сви осећати добро.

последњих година дододиле. Јер, вишегенерацијске породице у Британији (као и Америци, Канади и другим високоразвијеним земљама), заправо већ јесу реалност, утолико што се њихов број повећава из године у годину, али недостају системски кораци који би пратили тај тренд.

Кораци у конкретном случају значе већу и разноврснију понуду простора за становљавање у смислу удовољавања потребама различитих генерација под једним кровом, што до сада није био случај, поготово кад је реч о најстаријим члановима. Или, како каже Кит, потребни су архитекте и градитељи који ће породицама понудити такав дом где ће се сви осећати добро.

Према прошлогодишњим подацима, 419.000 домаћинстава у Британији воде се као вишегенерацијска, што је готово за сто

хиљада више него 15 година раније (2001. било их је 325.000).

Као главни узрок овоголиког повећања најводи се рецесија 2007-2009. године, али пада у очи да се, упркос постепеном економском опоравку, број домаћинстава са три или чак четири генерације не смањује. Поготово је занимљиво што се у све већем броју млади враћају кући.

После завршетка студија, у дадесет и некој години, када би се по неписаним правилима могло очекивати да ће да наставе самосталан живот, сучени са несигурним запослењима и високим кријатима, они се одлучују за родитељски дом.

Према подацима за 2016, тако живи четвртина младих Британаца од 20 до 34 године.

У Сједињеним Државама је то још упадљивије. Рекордан број од 60,6 милиона, или 19 одсто Американаца живи у генерацијски мешовитим домаћинствима, откривају статистички подаци Пју центра из 2014. године.

Овопки постотак делом је одраз расне и етничке разноликости САД, тумаче демографи, с обзиром на то колики је удео Азијаци, Хиспаноамериканаца и Афроамериканаца којима је близак модел живљења у већим заједницама, а што се тиче младих од 25 до 29 година, готово трећина (31 одсто) живи са родитељима.

Ако се разматра мало шире популациона група, од 18 до 34 године, онда се стиже до још занимљивијег податка, да први пут после 130 година број оних који остају код родитеља, односно у вишегенерацијском домаћинству, надмашује све друге видове избора крова над главом. Приметно је, такође, да су овом решењу склонији они који раније напуштају школу.

Кад је реч о категорији 65 плус, у мешовитој породичној заједници данас живи више од петине старијих Американаца, док се истовремено смањује број оних који живе сами и та кривульја, како показују статистички графикови, константно опада од 1990. године.

И тако опет долазимо до породице. Џон Грејем, професор са Универзитета Калифорнија и аутор Практичног водича за успешан мултигенерацијски живот, посматра овај тренд као повратак међузависности у оквиру проширене фамилије. „Људи су одувек тако живели”, објашњава он текуће процесе у којима је економичност главни покретачки мотив. У тешким временима, имати породицу уза себе значи уштеду и корист за све. Трошкови живота се смањују у свим сегментима, добром организацијом и поделом задужења, где старији воде бригу о најмлађима, а остали преузимају друге послове, у кући и ван ње.

И сви су на добитку, на овај или онај начин. Ствари свакако не треба идеализовати. Потребно је много тога, а најпре погодни стамбени услови, да би све функционисало како треба. Али оно што је сигурно, и најважније у датом контексту, да се вратимо на почетак текста, старији нису препуштени себи. Нису сами.

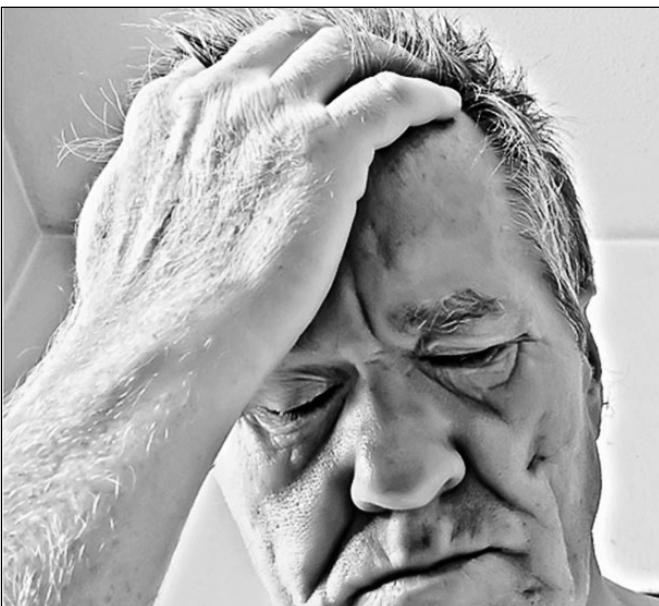
Д. Драгић

Извор: Глас осигураника

Високе температуре донеле здравствене невоље

МОЖДАНИ УДАРИ ПУНЕ НЕУРОЛОШКЕ АМБУЛАНТЕ ВМА

Због екстремно високих температура број пацијената ове установе повећан је за 20 одсто. – Лекари упозоравају да је кобан нагли излазак из климатизоване просторије на врелину

(Фото Пиксабеј)

Клиника за неурологију Војномедицинске академије ових дана има пуне руке посла око збрињавања пацијената који су доживели можданудар, али и лечења оних људи који су потражили помоћ лекара због неуролошких сметњи насталих услед екстремно високих температура које трају данима. Управо ове сметње или пролазни можданудари могу да буду увод у шлог, где особа изненада може и да изгуби живот.

Посебан ризик представља нагли излазак из климатизованих просторија напоље где су високе спољне температуре.

Проблем могу да имају и особе које су већ имале шлог – код њих временски услови заједно са непридржавањем лекарских савета могу утицати на то да се можданудар понови. Међутим, и здрави људи се жале на тегобе и симптоме попут поспаности, вртоглавице, несвестице... Због свега тога број пацијената који су прегледани у неуролошким амбулантама ове установе повећан је за 20 одсто.

Професор др Ранко Раичевић, начелник Клинике за неурологију ВМА, објашњава да екстремно високе температуре у дужем трајању мењају тонус крвних судова и тада се стварају услови за развој шлога а посебно код оних који већ имају „измењене“ крвне судове и оштећену срчану функцију.

– Треба предузети мере да се можданудар предупреди, а ако га је неко већ до-

живео треба учинити све да се шлог не понови. У оба случаја треба инсистирати на здравом начину живота и исхране, одустајају од штетних навика и злоупотребе лекова и штетних супстанци, на корекцији постојећих оболења и поремећаја који значајно утичу на ризик за јављање шлога као што су хипертензија, шећерна болест,

ПРЕВЕНЦИЈА

Здрав начин исхране без концентрованих шећера, избегавање масне хране, злоупотребе алкохола (иако је једна чаша вина или аперитив уз оброк пожељна опција), бављење физичком активношћу, престанак пушења цигарета, узимање препоручене терапије уз редовне контроле представљају најбољи начин превенције. У време највеће врућине треба избегавати боравак на отвореном, редовно узимати течност и носити лагану прозрачну одећу. Људи који имају кардиолошка оболења и висок крвни притисак у летњим месецима морају ићи на кардиолошке контроле како би евентуално дошло до корекције терапије. Самониницијативно мењање терапије може да буде веома опасно.

Пуковник проф. др Ранко Раичевић

ПОСЛЕДИЦА СУЖАВАЊА ИЛИ ЗАЧЕПЉЕЊА КРВНИХ СУДОВА

„Чињеница је да васкуларна оболења мозга заузимају треће место у оболевању и смртности људи у већини земља света и да углавном погађају старије особе“, упозорава др Ранко Раичевић. „У оквиру васкуларних болести мозга код више од 80 одсто оболелих реч је о исхемијском можданом удару као последици сужавања или зачепљења крвних судова који исхрањују мозак тромботичним материјалом било због атеросклерозе или емболизације тромботичним угрушцима из срчаних шупљина. У настанку исхемијског и хеморагијског можданог удара (пуцање крвног суда са крварењем у лобањску дупљу) учествују многи међусобно зависни чиниоци, од којих најзначајније место заузима артеријска хипертензија.“

поремећаји липидног статуса, кардиолошка оболења, посебно стања након инфаркта срца и поремећаја срчаног ритма, метаболички синдром, инфекције, злоупотреба алкохола, гојазност... – наглашава др Раичевић.

Они који су већ имали можданудар су придржавају савета медицинара, да узимају антитромботичне лекове и то како оне који делују на агрегацију (аспирин, клопидрогел...), тако и оне који утичу на згрушавање крви (антикоагулантна терапија).

Симптоми који могу да буду нека врста најаве можданог удара су изненадна појава асиметрије лица, главобоља, сметње са видом, поремећаји говора, вртоглавица, нестабилност, а посебно место заузимају пролазне епизоде слабости половине тела. Ако уз ове симптоме старија особа има хипертензију, шећерну болест или неко друго хронично оболење, треба увек помислити на пролазну сметњу у можданој циркулацији коју неурологи називају ТИА, а представља најозбиљније упозорење и шлог у најави, што је разлог за јављање лекару анеректко и за хитно збрињавање и лечење.

Данијела Давидов-Кесар
Извор Политика

Асови плавих висина

УЗ ЈАКУ ВОЉУ И ПРИЈАТЕЉЕ НИ НЕБО НИЈЕ ГРАНИЦА

Некадашњем припаднику елитне војне јединице Горану Тодоровићу Фаци главни падобран се није отворио приликом 984. скока, 18. децембра 2003. остао је непокретан, али то га није спречило да другује с висинама

Горан Тодоровић први пут се међу облаке вину параглајдером 4. јула, у тандему са Зораном Петровићем Гугијем, репрезентативцем Србије у овом адреналинском спорту (Фото лична архива)

Горан Тодоровић Фаца, некадашњи припадник 63. падобранске бригаде, недавно се први пут у животу у небо вину параглајдером, са планине Рајац код Љига.

За неког ко је заљубљеник у висине, то не би било ништа чудно да Тодоровић већ 14 година није непокретан. Његов 984. падобрански скок 18. децембра 2003. био је фаталан.

Главни падобран се није отворио, и он се суновратио са висине од 1.200 метара, ударивши у земљу брзином од 120 километара на сат. Од тада је непокретан, а од последица пада, има деведесетпроцентно оштећење слуха.

Међутим, упркос свему, одлучио је да се не предаје. Највећу борбу, признаје, војевао је са самим собом. Првих годину дана опорављања од последица пада, на ормару поред кревета, држао је пиштолј и у њему метак. Тако је искушавао своју вољу. Изабрао је, каже, прави и тежи пут.

Себе не сматра инвалидом. Адреналин у њему није пресахнуо, свих ових година радио је и оно што је за многе здраве људе недостижна авантура. Освојио је Триглав, највиши врх некадашње Југославије.

Пријатељи су га изнели на највишу тачку Јулијских Алпа, на кров Словеније. Трагични 984. падобрански скок није му био и последњи. Пре неколико година, на аеродрому „Лисичији јарак”, прешао је магичну бројку од 1.000 скокова. До тог подвига, помогао му је колега и пријатељ Саша Јојић Јокас. Скакали су у тандему.

„Увек сам отвореног духа за нове авантуре јер живот није целовит ако већина снова, ма колико изгледали недостижни, не буду испуњени”, каже за наш лист Тодоровић.

А тај нови изазов, који је пред себе поставио био је – лет параглајдером. И за тај изазов имао је „саборца” Зорана Петровића Гугија, врсног параглајдисту, репрезентативца Србије у овом адреналинском спорту.

Било је доволно да размене неколико мејлова и да Петровић почне са припремама за Гораново дружење са облацима.

„Био је понедељак, Зоран ми је пласао поруку: данас пада киша, али ће сутра бити супер за летење. Одмах сам јавио мом добротом другу из Зрењанина Звонету Момирском да спреми ауто и да путујемо у Љиг. Док смо се приближавали одредишту, стално смо гледали у небо. Тако стигосмо до Планинарског дома на Рајцу, где су нас сачекали Зоран и његове колеге”, препричава Тодоровић.

На врху узлетишта, већ је била група параглајдиста. Сјатили су се око Горана, обасијајући га саветима пред његов први лет.

„Узлет глајдером подразумева да се за лет добије тако што се потрчи низ падину. Ја наравно нисам у стању да потрчим, али је то за мене и себе урадио Зоран Петровић Гуги, док су остали момци припомагали. А онда – лет, опуштање, уживање... Изнад небо, плаво и чисто. Испод моја Србија, планине и поља”, описује утиске Горан Тодоровић Фаци.

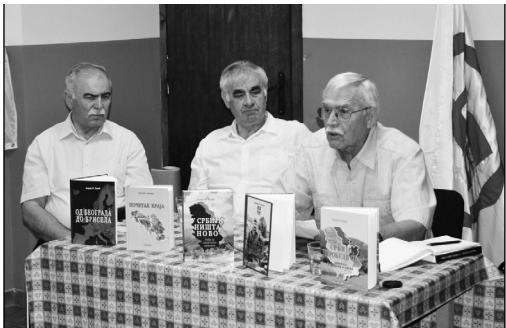
Александар Бојовић
Извор: Политика

Великом вољом Горан успева и да рони

Промоција књиге генерал-пуковника у пензији Јеврема Цокића

ОГЛЕДАЛО СТВАРНОСТИ

Од промотора публика је могла да чује много тога занимљивог

Представљена књига Војнодоктринарна основа спољне политике САД

СВАКА ТАЧКА НА ПЛАНЕТИ ИНТЕРЕС АМЕРИКЕ

У београдском хотелу „Москва“ крајем јуна одржана је промоција књиге „Војнодоктринарна основа спољне политике Сједињених америчких држава“, руских аутора, генерал-пуковника Фјодора Ивановича Ладигина и генерал-мајора Сергеја Васиљевича Афансијева.

О књизи су говорили генерал-потпуковник професор др Радован Радиновић, професор др Душан Пророковић, амбасадор и бивши министар иностраних послова Србије Владислав Јовановић, бивши НГШ ВЈ генерал-пуковник професор др Бранко Краја, бивши министар спољних послова Живадин Јовановић, председник Београд-

је посебно нагласио став америчких теоретичара да у међународним односима влада анахија и да нема места идеализму, већ да сурова стварност захтева јачање војне силе у остваривању политичких циљева.

Амбасадор Јовановић је оценио да је књига писана високо стручним језиком, без емоција и пристрасности, па као таква, иако писана за потребе Русије, корисна је у сагледавању међународних односа и за све друге земље.

Оцењујући значај овог дела у томе што су га писали руски генерали, припадници једне велесиле о другој велесили, генерал

ског форума за свет равноправних и један од аутора књиге генерал-пуковник Фјодор Иванович Ладигин. Међу многобројним званицима из јавног и културног живота Србије био је и председник УВПС Љубомир Драгањац.

Отварајући скуп, генерал Радиновић је нагласио да је реч о веома значајној књизи, занимљивој широкој читалаčkoј публици, још и више професионалцима који се баве овом проблематиком. Испказао је потребу да се размотри могућност да књига уђе у круг обавезне литературе у школовању у области војне доктрине и њене повезаности са спољном политиком.

Професор Пророковић

Крај је нагласио да је видно да су се аутори добро потрудили да изнесу суштину америчке сile на основу чега се могу извести закључци за деловање сваке земље у наредном периоду. Посебно је нагласио, да добро познајући ауторе, очекује, да се у допуњеном издању или у некој новој књизи, они дубље позабаве агресијом НАТО-а на Југославију, која је у овој књизи врло мало заступљена.

Према оценама Живадина Јовановића аутори говоре о поданичком односу руске елите према Западу, према САД, према ономе што није руско.

-Ми се сећамо односа наше елите од 2000. до данас. Аутори пишу како

У просторијама Удружења „Ћирилица“ у присуству много бројних љубитеља књиге крајем јуна представљено је ново дело генерал-пуковника у пензији Јеврема Цокића, некадашњег команданта Прве армије ВЈ, чији је наслов „У Србији ништа ново“. Мада наслов делује уобичајено, чак умирнуће, у штиту које следи „краје“ се цео арсенал знапачки урађених анализа, које опомињу, указују и наводе шта би вљало чинити да би нам било боље.

За генерала Цокића се може рећи да је прави изданак српског народа, човек који је цео свој живот посветио отаџбини и народу, бавећи се часним, захтевним и узвишеним официрским позивом. Марљивим радом и изузетним резултатима досегао је највише војничке коте: достигао је чин генерал-пуковника, а био је командант Прве армије, должност која је у нашој војсци одувек имала велику специфичну тежину. Та стратешка групација кроз слободарску историју, у ширим оквирима, позната је као славна армија српске војске.

По одлакусу у заслужену пензију генерал Цокић није „бацио копље у трње“ већ је наставио да дела снагом сајног аналитичара који се не бави само одбраном земље већ и свим другим за опстанак народа и државе стратешким темама. Научен да аналитички посматра појаве и да их стручно анализира, генерал Цокић је маниром изузетног писца обрадио теме које једнако привлаче просечно образованог читаоца, али и људе који се баве струком и науком.

Професор др Милоје Пршић, говорио је о књизи, рекао је да је она верна слика стања у Србији. Аутор је на упечатљив начин представио руинирање државе, привредног система и одбране земље, неконтролисано и трагично девастирање субјекта државе, међу којима и система одбране. Посебно погубно је урушавање регрутног система војске и пригушивање слободарских традиција српског народа. Генерал Цокић је показао разлику између онога што политичари говоре и суште реалности. Томе, према речима професора, ку-

мује међународна ситуација и сукоб светских сила које би да завладају средишњим делом Балкана, управо где се простире Србија. Политика САД погубна је по свету, посебно се то односи оружане интервенције широм света које су створиле егзодус и патње народа, разарање друштвених прилика, нарочито материјалне стране живота.

Уредник књиге мр Златомир Грујић, пуковник у пензији навео је да дело које се предаје суду јавности, са претходне две књиге „Србијо пробуди се“ и „Од Београда до Брисела“ повезује јединство опште мисли о узроцима и последицама проблема развоја српског друштва. Три књиге у низу, на заједничкој потки, чине трилогију, својеврсну хронику разматрања друштвених стварности у Србији под „капом неолибералног капитализма“. Генерал Јеврем Цокић навео је да је јавно мињење у Србији оптерећено многим полуистинама и произвольним званичним информацијама, па и обманама, које дају погрешну слику о стварном стању у земљи онога о чему је реч! (Генерално гледано око 68% политичара не говори истину, сматрају грађани).

-Разумљиво је да човеку жељном променама постојећег стања на боље, свака илузија ствара утисак некакве промене на боље. У том правцу њих свакако има, поготову парцијалних, селективних, па и „коузметичких“ потеза и најава, али не и суштинских друштвено-политичких и економских, генералних стратешких дугорочних промена на националном и државном нивоу, рекао је Јеврем Цокић.

Садржај књиге из којег треба издвојити неколико значајних прилога заслужује да се ово дело нађе у многим породицама, као својеврstan приручник и објединjeni одговор на бројне животне проблеме, недоумице и магловита раскршћа.

3. Пешић

су се неодговорно односили најутицајнији представници руске елите, то јест како су чинили уступке САД. У Русији је то трајало неко време, а досадском Путину на кормило државе ствари су почеле из корена да се мењају... Они који су управљали армијом Русије запоставили су је. Она је била де-вастирана. Нашу војску су реформисали страни генерали. Докле је то дошло, видело се када су се оруђа топила у „Ју је стилу“ Смедереву... Било би добро да у новом издању књиге Југославија заслужи мало више простора. У разматрању светских не(прилика) не треба запоставити чињеницу да је стратегија САД уврежена за дуги период и да администрација ове или оне странке не мења стратегију. Док се тероризми проглашавају за малигне и бенигне, неће бити напретка у борби против тог планетарног зла. Само глобални прилаз може довести до конкретних резултата, подвукако је Јовановић.

Као последњи говорник, присутнима који су са великим интересовањем пратили ову промоцију, обратио се генерал Ладигин. Говорећи о своебухватном и обимном раду који су он и његов колега Афанијев уложили да би књига добила квалитетан садржај и веродостојну анализу савремених доктринарних и политичких односа у свету, посебно се захвалио на гостопримству и указању пажњи својих домаћина, организатора овог скупа и интересовању присутних.

„Испада да живимо на планети који би Американци могли назвати животним интересом САД. Чини се као да живимо под неком мрежом на планети. Ако криминалци гледају кроз решетке тако ми кроз мрежу видимо америчке националне интересе. Цела је планета њихов интерес. Цела Земљина кугла је подељена на шест позоришта у које је ушло све. Они имају унапред планове како ће да воде ратна дејства... Планови су спремни и разрађени. И ми и ви и ОУН дозволили смо да се САД тако понашају. Посебно обраћам пажњу на чињеницу да ће Америка искористити војну силу и без одобрења СБ ОУН, само да бу заштитила своје националне интересе. Американци за употребу сile не морају да траже дозволу ни Сената ни Конгреса. Ето у таквом свету ми живимо, казао је Ладигин и наставио:

—Мислим да питања које је поставио генерал Крга о збивањима око Југославије 1999. године и не само 1999. то је посебна страница у историји Југославије, у историји Србији, у руско-српским односима. Да би се те странице отвориле мора да прође још неко време, закључио је генерал Ладигин.

Књигу су заједничким снагама објавили Клуб генерала и адмирала Србије, Удружење ветерана Војнообавештајне службе Србије и Београдски форум за свет равноправних.

3. П

Обележена 80-та годишњица погибије пилота Бошка Петровића

У СЛАВУ СРБИНА, АСА ШПАНСКОГ НЕБА

Испред спомен плоче Бошку Петровићу

Представници Удружења пензионисаних војних летача и падобранаца Србије – Ветерани РВ и ПВО, обележили су 18. јула 2017. године осамдесету годишњицу од погибије пилота Божидара Бошку Петровића – ваздушног аса шпанског неба, који је погину у одбрани Мадрида врелог јула 1937. године.

Божидар Бошко Петровић припада плејади наших изузетних ваздухопловаца, небеских вitezova, који полако тону у заборав и нестају из меморије народа, јер им нити историја нити држава нису одредиле место које су заслужили. Немају спомен-обележја, љихових имена и љихових дела нема у историјским књигама, нема их у „званичним“ државним протоколима и меморијалима, једино их се о њима брину поједина удружења, попут УПВЛПС, који упркос тешкоћама упорно наставља борбу за чување од заборава наших асова авијације на које би сви требало да буду поносни.

Бошко Петровић је са 25 година живота, постао познати фудбалер и репрезентативац Југославије, студент права и одличан пилот. Био је антифашиста, определjen револуционар, борац за социјалну правду слободу и мир. Прикупљао се интернационалним brigadama у Шпанском грађанском рату и постао пилот „Гloriose“ - славног републиканског вазduhoplovstva, где је успео да за месец и нешто дана обори осам фашистичких авиона (5 самостално и три у садејству), што га свrstava у круг небеских бесмртника и ваздушних асовса, међу Србима свакако највећег. Али ко то у нас зна?

Рођен је 7. априла 1911. године у Белој Паланци, као син полицијског службеника пореклом из Ивањице. После Првог светског рата, Бошкова породица се сели у Београд, где отац постаје начелник полицијске станице на Врачару. Бошко завршила гимназију и уписује Правни факултет. Бави се фудбалом и постаје познати играч и репрезентативац. Играо је у „Ja-

вору“ из Ивањице, „БСК“-у из Београда, „Војводини“ из Новог Сада, „Мачви“ из Шапца.

У Новом Саду служећи војни рок 1934. године у Ваздухопловству војске Краљевине Југославије, у Пилотској школи Првог ваздухопловног пука у Новом Саду стиче звање резервног официра-пилота ловца. Наредних година усавршава пилотажу и спрема се за ваздушног борца. Мотив за авијацију дао му је старији брат Владета Петровић, пилот поморског ваздухопловства који се прославио у Априлском рату 1941. године и једини извео јединицу, летом од преко 1.000 километара, код савезника на Близки Исток.

Понесен идејама правде и слободе, антифашизма и интернационализма, са стотинама добровољаца из Југославије Бошко Петровић одлази у Шпанију 1937. године, прикупљају се и ваздухопловству Шпанске републике. Храбро се бори и у периоду јуни - јули остварује осам појединачних и три групне ваздушне победе.

У јеку борби за Мадрид Бошко је погинуо 12. или 18. јула, тачно се не зна. Не зна се ни место његове сахране. Као скроман белег овом храбром човеку и највећем асу нашег ваздухопловства у кругу стадиона ФК у Београду постављена је од стране ФСЈ, на скровитом месту спомен-плоча посвећена њему, а поред плоче чувеном Милутину Ивковићи Милутинцу.

Удружење пензионисаних војних летача и падобранаца Србије – Ветерани РВ и ПВО, сваке године положе свеће крај спомен плоче Бошку Петровићу и тако чува од заборава сећање на небеског аса, фудбалера и човека који је својом скромношћу и херојством заслужио и много више.

Тако је било и 18. јуна 2017. године када су чланови УПВЛПС изашли на Стадион ФК „Партизан“ положили свеће, одали пошту Бошку Петровићи и евоцирали сећање на његов живот и његове ваздушне борбе.

Манифестацију су присуствовали: генерали Јеврем Цокић и Видосав Ковачевић, затим Милорад Ђошић, Спасоје Ђого и чланови УПВЛПС: Златомир Грујић, Ристо Шпирлић, Вићентије Јовелић, Момчило Ракић, Лука Шевић, Фрањо Фабијанец, Мирко Бошњак и Слободан Васић.

Зл. Грујић

Обележена 100-годишњица Крфске декларације

ОКРУГЛИ СТО О ДОГОВОРУ НАРОДА

Поводом обележавања 100-годишњице Крфске декларације Републички одбор Савеза удружења потомака ратника Србије 1912-1920. године, 20. јула ове године, на дан када је на острву Крф 1917. године донета Крфска декларација, организовао је у Дому ВС округли сто чија је тема била „Крфска декларација 1917. године - искуства и поуке“.

О аутентичним документима и догађајима везаним за Крфску декларацију говорили су: пуковник у пензији Љубомир Марковић, председник Савеза, Милена Харамбашић, генерални секретар Савеза, потпуковник Павле Лучић, председник Удружења Савеза из Београда, професор Иван Стратимировић, потпредседник Удружења из Београда, Синиша Ђурић, председник Општинске организације Савеза у Сопоту, Мојсиловић Живојин, председник Општинске организације Савеза у општини Палилула и Симо Станисављевић, секретар Удружења Савеза у Београду.

Председник Савеза Љубомир Марковић изнео је војно-политичку ситуацију, која је 1917. године, битно утицала на доношење Крфске декларације. Тим документом ударени су темељи Заједничке државе јужнословенских народа, Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца,

чије уједињење са осталим јужнословенским народима је проглашено Првог децембра 1918. године у Кући Крсмановића у Београду.

Прихват, опоравак и реорганизација Српске војске на Крфу у пролеће 1916. године; Успешан маневар Српске војске од Крфа до Солунског фронта; Горничевска битка; Бој и победа на Кајмакчалану 1916. године; Друга реорганизација Српске војске у марту 1917. године на Солунском фронту; долазак добровољца из Русије и Америке, Канаде и других земаља на Солунски фронт, улазак у рат дела земаља савезница у Антантни, подршка напредних снага света земљама савезницама у Антантни које су водиле ослободилачки, одбрамбени и праведан рат, битно су утицали на доношење Крфске декларације, истакао је Марковић. Говорећи о Крфској декларацији, као тежишном питању окружог стола, Марковић је учеснике упознао са оригиналним текстом Крфске декларације, која гласи: У декларацији су се ауторизовани представници Срба, Хрвата и Словенаца сложили да на основу самоопредељења народа и на демократским принципима оснују заједничку јединствену, слободну и независну државу, која би била уставна, демократска и парламентарна монархија са династијом Карађорђевића на челу. У тој унитаристичкој идеји, Срби, Хрвати и Словенци сматрани су као један народ тако да се надаље признавала само равноправност њихових имена, знакова, писама и вера, док се на остале народа и народности у будућој заједници није ни мислило.

Остали учесници окружог стола присутне су обавестили о аутентичним документима која су условила и подржала Крфску декларацију: Декларација Српске владе Крф, 17. марта 1918. године; Декларација Црногорског одбора за народно уједињење, 29. јула 1917.; Меморандум америчких Црногорца Председнику Вилсону, мај-август 1918. године; Југословенски одбор Председнику Вилсону, 9. децембар 1917. године; Декларација Македонаца, Воден јула 1918. године; Изјава Николе Пашића листу „Морнинг пост“, Лондон 17. октобра 1918. године; Проглас Црногорског краља Николе Југословенима, Неји код Париза, 20. октобра 1918. године; Женевска декларација, 9. новембра 1918. године; Записник са Женевске конференције 6-9. новембра 1918. године и Прокламација краља Александра о оснивању Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, 1. децембра 1918. године у Београду.

Обележили 45 година од завршетка Академије

УСПОМЕНЕ НЕ БЛЕДЕ

Узенмунском Клубу РВ и ПВО 18. јуна, после 45. година завршетка школовања, сусрели се бивши питомци јубиларне 25. класе ВА КоВ.

По успешном завршетку школовања 1972. године 388 потпоручника распоређено је у јединице и установама ЈНА широм СФРЈ.

Свечани скуп је у име класића у својству председника Организационог одбора отворио генерал-потпуковник у пензији Миодраг Панић. Он је поздравио присутне, уз евоцирање неких детаља из Плана и програма школовања и успомена за време четврогодишњег дружења.

После службеног протокола, у оквиру којег је и извршена прозивка по родовима, нажалост 83 класића се није могло одзвати. Преминулим и погинулима минутом ћутања одато је дужно поштовање. Дружење је настављено у ресторану, уз заједнички ручак, где су се могле чути успомене за време школовања. Трајало је до уз песму наставило до вечери, у чему су предњачили артиљерији.

За следећи сусрет, поводом 50-годишњице, договорено је објављивање монографије о 25. класи ВА КоВ.

М. Колашинац

Рапорт из Земуна

ПОЛОЖЕНИ ВЕНЦИ

Поводом Дана устанка крај споменика палим Земунцима од 1941. до 1945. године у организацији Општинског одбора СУБНОР-а те општине одржана је пригодна свечаност. Окупљене представнице локалне самоуправе, више удружења и грађане поздравио је председник Општинског одбора СУБНОР-а Земуна Миодраг Здравковић.

О значају 7. јула у слободарској историји Србије говорио је Владо Субошић.

Венце на споменик положио је више делегација, а у име

Општинског одбора УВПС Земун то су учинили Цветко Јокановић, Славко Дошевовић и Трајче Матушев. Делегацију Удружења пензионисаних летача и падобранаца предводили су Љубиша Величковић, Бошко Војводић и Момчило Ракић.

На Дан борца на јеврејском гробљу у Земуну одата је пошта стрељанима из логора Сајмиште. У име Општинског одбора УВП венац је положио Трајче Матушев, а у име СУБНОР-а Бранка Марковић.

Војни пензионери на Тјентишту

СКУП ЧАСТИ И СЛОБОДЕ

Војни пензионери из Подгорице Бранислава Јокановић, Ана Војка Тошић, Зорка Триповић, Рајка Мартиновић, Комнен Бајета, Жељко Вукић и Радивоје Здравковић, посјетили су Тјентиште - долину хероја и присуствовали традиционалној свјечаности поводом 74 године од историјске битке на Сутјесци.

Задојени родољубљем и васпитавани у Армији и друштву на традицијама својих предака, Војни пензионери су увјек били за мир и слободу у свим приликама, па и током агресије НАТО-а на СРЈ 1999. године. Они знају шта су рат, разарање, невине људства.

Дошли су из Подгорице на Сутјеску да се поклоне сјенима 7.400 хероја који су у неравноправној борби са окупатором дали животе. Осамнаест хиљада партизана против бројних њемачких бригада, два пуха Бугара а пристигло им у помоћ и усташе – 120 000 непријатељских војника подржаних артиљеријом и авијацијом. Десет према један, да ли се то може? Пробише се наши хероји несаломљивог ду-

ха, побједише и задивише свијет.

Домаћин обиљежавања годишњице, Република Српска и Република Србија, побринули су да све иде по протоколу: полагање вијенаца делегација из Републике Српске, Србије, Црне Горе и Руске Федерације. Говори делегација кратки, сажети и патриотски уз напомену колико је погинуло, рађено а међу њима и Друг Тито. У говору је истакнут и значај битке јер је то била прекретница за даље борбе до коначне побједе и ослобођења. Домаћин се побринуо да госте послужи војничким пасуљем и никшићким пивом.

При повратку кратак застанак на путу Гацко – Билећа код Коринтске јаме. Мала капела са фрескама а поред спомен-плоча на којој пише да су усташе у току једног дана убили, заклале и живе бацили у јаму 134 Срба, међу којима је било дјече, жена и старија. Поклонили се сјенима жртава, туга у души, бол у срцу по која суза и наставак пута ка Подгорици.

Р. Здравковић

Излет Нишлија у Књажевац, Сокобању и манастир Липовац

ИСТОРИЈА, КУЛТУРА И ПРИРОДНЕ ЛЕПОТЕ

Градска организација УВПС Ниш наставила је са организовањем једнодневних излета у близу и даљу околину, са посетом историјским, културним и природним знаменитостима Србије. Овога пута за излет су изабрани Књажевац, Соко Бања и манастир у Липовац.

Књажевачка општина, по површини једна од највећих у Србији, налази се у долини реке Тимок, односно то је град који лежи на три реке (Трговишчи, Сврљишки и Бели Тимок). Град у парковима и мостовима често називају Мала Венеција. То насеље настало је у Римско доба, касније је добио име Гургусовац, а данашње име је добио по књазу Милошу.

Војни пензионери су посетили веома богат завичајни музеј, у којем је експонатима, фотографијама, цртежима и картама представљена историја и култура града кроз векове.

Посебно је било занимљиво доживети Сокобању, једну од најлепших и највећих бања у Србији. Налази се на надморској висини од 400 метара, између карпатских и балканских планина Ртња и Озрена. Посебно су за око прирасли атрактивно излетиште Лептерија, средњевековни град Соко Град, водопад Рипалька и парк природе Озрен.

Манастир Липовац подигнут је у 14. веку на извору Светотефанске реке, испод стене Лесковик са остацима утврђеног средњевековног града српске деспотовине. Ктитор цркве, која је касније постала манастир био је деспот Стефан Лазаревић, а по њему је и добила име. Манастир је у време владавине Турака био више пута разарањ, али су га Срби поново обнављали. Око манастира је окружен стотлетном шумом, богата чистим изворима воде, а испод манастира је извор свете воде.

Организација излета оцењена је као веома успешна, а учесници су били задовољни оним што су доживели.

Топлица Илијић

Извештај из Старе Пазове

ПОХОД ДО ФРУШКЕ ГОРЕ

Задовољни организација УВПС Стара Пазова је организован једнодневни излет до Фрушке Горе. Том приликом излетници су посетили Манастир Хопово.

Излет је веома добро прихватио, па се у наредном периоду може очекивати да ће бити организована нека нова посета културно-историјским знаменитостима Србије.

С. Царић

Обележавање 4. и 7. јула у Нишу

ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВИ

Градска организација УВПС Ниш, заједно са Подружницима Клуба генерала и адмирала, положила је венце поводом Дана борца и Дана устанка.

Некада су 4. и 7. јули били државни празници, а данас значајне догађаје из НОР-а не обележавају само борци и њихови потомци, већ многе организације и грађани.

Традиција обележавања тих значајних догађаја из историје Србије свакако треба да опстане и да се у њу укључе млади нараштаји.

М. Пантелић

Свечености у Шапцу

ЈОШ ПЛАМТЕ ЈУЛСКЕ ВАТРЕ

Јулски догађаји из 1941. године у Мачви се сваке године свечано обележавају. Организатори јулских комеморативних свечености су ГО СУБНОР Шабац, Удружење војних пензионера и представници неких других организација и грађани.

На овогодишњим свеченостима поводом Дана бораца, на партизанском гробљу у Шапцу, на Спомен-обележје венце су положили Команда гарнизона Шабац са командантотом потпуковником Синишом Маринковићем на челу, ГО СУБНОР-а Шабац, Удружење војних пензионера Шапца са секретаром Миланом Бркићем, Организација резервних старешина старешина Шапца са председником Милојем Васићем на челу, представници СУБНОР-а Богатић...

Присутне је поздравио и борцима честитао празник председник ГО СУБНОР-а Владимир Никоновић, подсетивши их на историјске догађаје из 1941. године.

Главна прослава обележавања 76. годишњице Дана бораца у

Мачви на овим просторима организована је у Мачванском селу Шеварице, двадесетак километара од Шапца. Мештани овог краја, у центру села, обновили су два споменика који подсећају на жртве за слободу у Првом и Другом светском рату. На веома организованој свечаности говорило је неколико представника друштвене заједнице, међу којима и Александра Ђенадић и Миољуб Јосиповић.

Пред већим бројем присутних грађана свој прилог за обележавање 76-годишњице почетка устанка у Мачви дала је и Основна школа „Вук Караџић“ са веома садржајним забавним програмом.

Обележавање 76-годишњице почетка устанка у Србији 1941. године заједнички су организовали СУБНОР Шапца и Удружење војних пензионера. На тај начин њихова дугогодишња сарадња је потврђена на опште задовољство обе организације. Успешно заједничко учешће у обележавању јулских празника ја подсећање на славну историју наших народа, завршено је заједничким дружењем у Лозници.

Стеван Стојановић

Спортско такмичење у Зрењанину**ПОБЕДИЛИ ВОЈНИ ПЕНЗИОНЕРИ**

Традиционално, спортско-рекреативно такмичење месних организација Зрењанинског удружења пензионера, у организацији Градског удружења пензионера Зрењанин, одржано је 26. јула.

Општински одбор УВП Зрењанин, и ове године активно се укључио у ову спортско-рекреативну манифестацију, и пријавио своју екипу у све три дисциплине: пикадо, бацање металне плочице у центар и обарање чуњева висећом куглом.

Екипа војних пензионера, поред још 15 екипа месних организација Градског удружења пензионера Зрењанин и Црвеног крста Зрењанин, у саставу: Милутин Стевшић, Момир Васиљевић, Драган Пузовић и Сабрија Шабановић, под будним оком секретара удружења, постигла је завидне резултате. У дисциплинама висећа кугла заузе-

ла је четврто место са 91 бодом, у пикаду заузела је, одлично друго место са 380 бодова и у дисциплини метална плочица – прво место, са освојених 131 бодова.

У укупном пласману екипа војних пензионера први пут заузела је прво место са освојених 602 бода, испред екипа „Мужља 1“ са 591 бодом и „ЦК Ж.Зрењанин“ са 556 бодова. Појединачно се посебно истакао Милутин Стевшић.

У одличној организацији Градског удружења пензионера Зрењанин, под руководством председнице Љиљане Петров и Кароле Салме, уз свесрдну помоћ нашег одбora у субјекту, све екипе су задовољне примили захвалнице, пуне предивних утисака

Видовданско дружење са породицама палих бораца

У СПОМЕН СОБИ СПЕЦИЈАЛНЕ БРИГАДЕ

Традиционално целодневно дружење припадника Министарства одбране и Војске Србије са члановима Удружења породица палих бораца ратова од 1990. године одржано је ове године, петнаести пут за редом, обиласком Манастира Месић код Вршца и Специјалне бригаде у Панчеву.

У манастиру Месић је, након обиласка реликвија и присуства литургији, служен парастос и читан молебан за погинуле борце у ратовима од 1990. до 1999. године, а потом су се учесници Видовданског дружења, у двосатној шетњи градом, упознали са најзначајнијим културно-историјским знаменитостима града.

Посета Специјалној бригади у касарни „Растко Немањић“ у Панчеву била је прилика да се разгледа спомен-соба Специјалне бригаде, где су представници Удружења положили венац испред зида сећања, на којем се налазе фотографије са 24 погинула припадника Специјалне бригаде, а потом су обишли и богослужбени простор.

У знак сећања на петнаесто дружење припадника Војске Србије са члановима Удружења породица палих бораца, председница Удружења Добрила Копривица припадницима Специјалне бригаде поклонила је књигу „Српска војска у Великом рату 1914 - 1918.“

и искуства за наредно регионално такмичење, а екипа УВПС ће се трудити да их надмаши и идуће године.

Л. Дубравац

Сусрет пензионера из три државе

СВИЛО СЕ КОЛО

УБеранама је организован традиционални сусрет пензионера Србије, Босне и Херцеговине и Црне Горе. Окупили су око 600 пензионера из више општина Србије, Босне и Херцеговине и готово из свих општина Црне Горе, међу њима бројни југоисточници што се осјетило испојаним старим патриотским пјесмама.

Оре се пјесме по наручуби, поздрављају једни друге, испијају се чашице пића, весеље, оно право. Свија се коло са једног на други крај огромне сале, брише зној са лица неуморних коловођа.

Домаћин сусрета Иван Шекуларац, предсједник Удружења пензионера Беране, кратким надахнутим говором поздравио је госте, зажелио добродошлицу у угодан боравак у Беранама и добро здравље. Није заборавио да прочита и поздрави присутне по општина ма. У име гостију домаћину се захвалио један од најстаријих учесника, пензионер из Врбаса.

Даниловграду, и био носилац значке Примјеран војник.

У знак дугогодишње сарадње и дружења Бандовић је уручио плакету, признање овог удружења која се даје само заслужним појединцима за сарадњу и оданим синовима домовине. А затим, разлеже се пјесма Југославија, поздрављена аплаузом присутних.

Иако су у пензији код њих је остало војничко држање, здрави дух и прави однос према домовини и друговима.

Радивоје Здравковић

Излет Подгоричана

У ПОХОДЕ ХЕРЦЕГОВИНИ

Градски одбор Удружења војних пензионера Подгорице организовао је за војне пензионере једнодневни излет у Требиње. Учесници те активности посјетили су манастир херцеговачку Грачаницу, манастир Тврдош, Стари град и пијацу.

Део излетника службовао је у Требињу а неколико војних пензионера који сада живе у Требињу обављали су дужности у Даниловграду. Био је то срдачан и дирљив сусрет старијих знаца из војничког строја.

Манастир Грачаница, изграђен је по узору на косовску Грачаницу изнад града, одакле пуца видик на Требиње, плаву Требишњицу и у продужетку – Попово поље. Кустос манастира говорио је излетницима о значају и исто-

ријату манастира, где почива чувени пјесник и дипломата Јован Дучић.

По који сувенир и пут води у Манастир Тврдош, где се замонашио Свети Василије. Кустоси су потанко говорили о овом чувеном манастиру и његовом значају кроз вјекове. Послије упознавања и разгледања манастира, приређена је дегустација вина.

Стари град Требиње са својим платанима и uređenim ljetnjim bavštama je pravo mjesto za uživanje i ispijavanje kafe. И док је неко попио кафу по који пиво, вриједне жене су обишли пијацу и купиле свака по нешто.

Добар заједнички ручак уз пјесму и музику пријао је свима.

Пензионери су били испуњени лијепим утицјима, новим сазнањима и сусретом са драгим пријатељима.

Повратак у Подгорицу организован је у вечерњим сатима. Код путника није се примећивao умор, а дан им је протекao без свакодневних брига и обавеза. Р. Здравковић

Писмо читалаца

ДА СЕ ВЛАДА ИЗЈАСНИ

Познато је да је 2008. године, када су пензије увећане, тадашња власт одлучила противзаконито да војним пензионерима то не припадне. Крећу тужбе, адвокати се ангажују, дуг расте до озбиљних износа и тај наслеђени дуг ова власт решава.

Како је дошло до таквих „стручних“ одлука 2008. године!

На питање зашто, постављено тадашњем министру одбране Шутановцу, он одговара да му је тадашњи председник ПУПС-а, Кркобабић рекао да су просечне војне пензије веће од цивилних пензија.

Нормално би било да таквој противзаконитој одлуци претходи научни пројекат, мада би упоређивање статистички и научно било неоправдано, јер војне пензије представљају стечено право.

Таква одлука поред незнања, одраз је стања у друштву не само тада већ уопште, јер они који одлучују што на функцијама што без функција са високим стандардима, махом са добро стоећим фирмама, не упућују своје синове у војне школе и академије.

Војску треба платити!

Да је 2008. године спроведено упоређивање цивилних и војних пензија по научној методологији теорије узорка, то јест по логици статистике, засигурно не би дошли до погрешне одлуке, а тиме и до наметнутог дуга држави.

Чувени професор теорије узорка Балабан вазда је истицао логику статистике и упозоравао „Не упоређујте висину капетана брода и дужину брода“

Због свега тога одлучила сам да о овоме пишем, јер управо крећу тужбе за враћање целокупног дуга насталог смањивањем пензија. Адвокатске канцеларије наводе да је пензија стечено право и да ће, ако буде потребно, ићи до Европског суда за људска права у Стразбуру.

Предлажем Влади Србије да се позабави овим питањем, да бисмо добили информацију како ће се то решавати, да не долази до ситуацију да поново тужимо државу и да резултат буде - пензионери губе а адвокати се бога те.

Зато молимо за информацију, да не крећемо са тужбама и плаћамо разне таксе, а с обзиром на старост, да плаћамо за оно што нећемо доживети.

Марица Берис, пуковник у пензији и мр. Психологије

Ослобађање Београда (1)

ТРОСТРУКИ МЕТЕОРОЛОШКИ РАТ

Небо над Београдом само ће наизглед немо и беспомоћно бдeti над градом; онај ко га занемари и потцени, проћи ћe као го на кошави, смрзнут и поражен у сопственом незнању. Ни једно сe ратно дејство не води без знања о метеоролошким условима, каже прастара мудрост, али и пажљиво припремана војна доктрина.

Само у три века (од почетка XVIII до краја XX) Београд је освајан или ослобађан краткорочно или у дужем временском периоду чак 11 пута! То даље значи да је у сваком веку град разаран готово четири пута или, уколико се те стотине бројке линеарно распореде, сваких 25 година доживљавао је већа или мања уништавања. Према томе, није подигнута ни једна генерација, а да није упамтила било освајање било бомбардовање и по овим трагичним подацима Београд је јединствена престоница у свету.

Од бројних ослобађања града, издвојићемо два, један у периоду од 1787. до 1789. године, и други 1806. када је после више векова коначно враћен у српске руке.

За трогодишњи период од 1787-1789. године може слободно да се каже да је вођен троструки метеоролошки рат за Београд, иако је, наравно, намера била свим супротна – да се у једном перфектно припремљеном плану напада град освоји на препад, готово без испаљеног метка или, по могућству, са минималним сукобљавањем и жртвама. Како се у све те тактичке планове умешао непредвидиви метеоролошки рат или ефекат геофизичког стања атмосфере, показаћемо поступно, онако како се сваки планирани напад развијао.

У XVIII веку Београд је претежно држала Османлијска империја, а Аустрија је са-мо у периоду од 1717. до 1739. године успела да загосподари стратешки важним утврђењем. Када се сменило тих 22 године и Турци Београдским миром поново постали „власници“ тврдог града, а велики везир Иван Мехмед-паша ујао тријумфално у београдску варош, тиме је започела дугогодишња владавина исте силе све до скоро самог краја XVIII века.

Тајни план за освајање Београда

Пре аустријско-турског рата 1788-1791. године Аустрија је желела да границу коју су чиниле реке Сава и Дунав према Турској помери ка југу и у том циљу аустријски цар Јосиф II ковао је тајни план да се на препад освоји Београд. Генерал-мајор Јозеф Алвинци фон Борберек био је одређен за највишег царског поверилика и главнокомандујућег чији је основни задатак био да у потпуности припреми и спроведе план освајања Београда. Алвинци је имао све у својим рукама: новац, пуномоћја, наредбе, поуздане људе на терену, добре дојаве, изванредно познавао стање у турској војсци, а недостајала му је само једна ствар, која се звала одлучност. Чи-

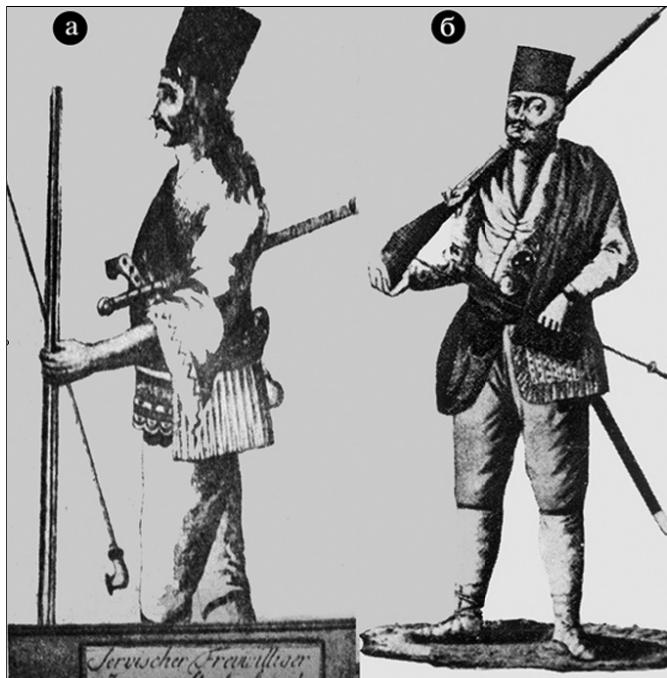
са коначном акцијом. Аустријско војно руководство очигледно ништа није знало или није марило за временске прилике, у потпуности су занемаривани идеални услови, који су владали крајем лета и почетком јесени у Београду и његовој околини, посебно стање на рекама када је водостај најнижи, време без ветрова, магли, великих таласа или изненадних удара и голомразица. Све до друге половине новембра обе су реке питоме као плићаци или рукаџици, рибарским речником речено, богом дато за богат улов.

Кошава помрсила рачуне

Све је то, нажалост, занемарено и потиснуто у други план као да се читава акција препада и освајања града одвијала под

трајно сигурносним плаштом или херметички затвореној средини. Одлучено је да се напад преузме ноћи између 2. и 3. децембра.

И метеоролошки рат је започео: читавог 2. децембра дувала је страшна кошава над Београдом и по његовој околини, а ефекти тих напада на Дунаву, са чијег севера и из правца Петровардина је требало аустријска војска да допре под зидине Доњег београдског града, огледали су се у снажним таласима, крајње немирној реци и струјама које су час вукле ка обалама, час ка матици реке, а час низводно толико браздо да ни о каквом безбедном пристајању пловила није могло ни да се помишиња. Јака и немилосрдна кошава била је праћена густом маглом и снежном мећавом, а то је све скупа не само отежавало кретање пловила,

ДОБРОВОЉЦИ

Српски добровољци (фрајкори) из аустријско-турског рата 1788-1791. године. На сп. лево (под а) представљен је Иван Станиславић из Мислођина (село јужно од Обреновца), а десно Дебели Јован. Обе слике су сачуване захваљујући Х. Лешенколу (1753-1807) и превезете су из енциклопедије „Историја Београда“, 1974., књ. 1. фотододатак између стр. 728-729. Редовно у свим сукобима Аустрија-наца и Турака српски добровољци су предњачили, посебно је то било изражено приликом ослобађања Београда 1789. године.

таву јесен 1787. године он се припремао и отезао са нападом, иако је за тако нешто било више погодних прилика. Преко својих поверилика Николе Радомировића и Јована Новаковића-Чардаклије имао је гаранције да ће аустријској војсци бити отворене прво капије Доњег београдског града, а затим и мала капија која је водила у Горњи град. Исто тако, све информације о стању у турској војсци говориле су да је недисциплина била толико изражена да су се непрестано водили сукоби између јаничара и спахија као и унутар јаничарских фракција, а бедеме града чувала немарна и скоро незантесована стража!

Са друге стране, ни стање у аустријској војсци није било боље: заповедништво је непрестано отезало са нападом, читава златна јесен и повољни временски услови проћердани су у планирању, изменама планова, новом планирању и растезању

већ онемогућавало било какво координирано наступање. Читава се акција због метеоролошког стања претворила у тотални фијаско и дезорганизацију аустријске војске. Управљати пловилима по таквом невремену било је немогуће, посебно када се има у обзир да су се бродови покретали људском снагом или на једра. Сав план напада претворио се у жалосно спашавање војних посада и приспјеће на најразличитијим местима, само не под зидине Доњег града, како је првобитно и ратним планом замишљено. Једни су завршавали на Ратном острву, други код Земуна, трећи су доспели чак до Панчева, а најпоразније је било то што им је попазно место било код села Бановаца, десетак километара узводно од Земуна.

Још поразније је било за српске повериоце и заверилике, који су све своје обавезе до танчина извршили. Никола Радоми-

Прелаз војске преко Дунава

Због невремена првобитно планирана акција одложена је за ноћ између 17. и 18. јануара, али се метеоролошки услови ни мало нису променили. Само је краткотрајно затишје побудило наду у успех мисије, а када је још јаче задувало, сав оптимизам се стропаштао у мутне савске таласе. Заповедници лађа, знајући да је немогуће контролисати пловила у таквим условима, одбили су да крећу на ризичан пут са потпуно оправданим разлогом, тако да се од акције одустало, а генерал Алвинци, видљиво разочаран и неутешан, морао је себи да призна да није био дорастао противник београдској кошави. И други метеоролошки рат био је изгубљен за аустријску војску.

После нешто више од годину дана чекања, предузета је нова опсада Београда, само тога пута под командом фелдмаршала барона Ернста Гидеона фон Лаудона. Већ увек осталери генералисимус имао је те 1789. године 72. лета пошто је био рођен 1717., исте оне године када је Аустрија последњи пут освојила Београда и држала га под својом контролом све до 1739. Лукави стари командант, међутим, ништа није препуштао случају пошто се аустријско-турски рат 1788-1791. већ увек био распламсао.

Пре опсаде Београда, Лаудонове трупе су освојиле Шабац и тиме се са западне стране обезбедили да у случају надирања босанских Турака благовремено спрече такве намере; упад Турака из Кладова у јужне делове Баната осуђен је добро припремљеним шанчевима и организованом одбраном, која је спремно дочекала и осуђетила такве маневре; са југа је поседовао поуздана обавештења да је Абди-паша, нишки заповедник, исувише слаб да притече у помоћ Београду и војсци Осман-паше. Ипак, је за сваки случај послат командант Михаљевић са фрајкорским одредима до Велике Мораве да ту надзире потес Ниш-Београд и да делује уколико дође до покретања нишских Турака. На овај начин Лаудон је око Београда образовао поуздан прстен, који није могао да се пробије, па је мирно наставио да концентрише своје снаге за одсutan напад на Београд.

Лаудон није поново Алвинцијеве грежшке, већ је пожурио да крајем лета и почетком јесени предузме главни напад. Знао је да је у септембру-октобру најлепши период, суво доба без падавина, водостај на рекама низак и да све те повољности треба искористити. Његове трупе врло су брзо напредовале из Беле Цркве у Земун, ратни бродови затворили дунавску страну, главна војска од Бановаца стигла у Больевце на Сави, прешла реку код Остружнице, а већ сутрадан преко Железника стигла на Дедиње. Напред су ишли Михаљевићеви добровољци (фрајкори) састављени од Срба. Већ 14. септембра 1789. године постављени су мостови на Малој и Великој Ади Циганлији, затим мостови на Дунаву и шанчеви са пешадијом и топовима. Пошто је постављен и мост код Вишњице и обезбеђен прелаз војске преко Дунава, опсада града је завршена.

Турци у Београду нису ништа могли да учине да би се овако детаљно испланирани напад осујетио. План освајања Београда 1789. године под командом фелдмаршала Лаудона и

пад града у аустријске руке 8. октобра. Са леве стране је командант аустријске војске барон Ернст Гидеон фон Лаудон са планом Београда.

Лаудон је настојао да се Београд освоји што пре и са што мање жртава. И њега је омела киша, која је непрестано падала крајем септембра неколико дана. Ипак, време се пролепшало, а Лаудон је наставио са градњом система ровова и редута постепено се приближавајући Српској вароши. Са ушћа Саве и Дунава и Ратног острва и са Врачара започела је даноноћна топовска грмљавина којом су раза-рана Доња и Горња варош. У тој канонади срушен је велики број кућа, капије вароши су у потпуности разорене, а највећи удар настao је 30. септембра када је непрестано бомбардовано око три сата. Затим је настao јуриш на Српску варош, најужнији део тадашњег Београда.

Јуриш на Српску варош

Аустријска војска је напредовала у неко-лико колона, најизраженије су биле четири, а сведочећа говоре да су се прости уткривали која ће пре што више освојити. Српски фрајкори су ишли напред, са њима многи Београђани који су добро познавали град и помагали војсци да се што пре савладају и онако увек порушени шанчеви. Већ 30. септембра освојена је Бањалучка и Видинска капија као и Српска варош, а сутрадан, 1. октобра, Лаудон је Осман-пashi понудио да се преда. Турски заповедник града је ту понуду одбио, најдајући се да ће стићи помоћ из Ниша, али то беше само узалудна нада.

Тек тада је настало још жешће бомбардовање од стране аустријске војске; затворени у зидине Доње и Горње вароши и без ичије помоћи, турска војска и зате-чено турско становништво није имало никакве изгледе на успех. Заправо, постали су глинени голубови који су свакодневно гинули под јаком топовском палјбом. Како је у затвореном систему утврђења било много спахијских коња, а нигде заклона, животиње су масовно гинуле, а крви је било свуда. Дим се високо уздизао од запаљених кућа, београдска тврђава је го-рела и све је упућивало на једно – предају града.

Осман-паша, видећи сву безизлазност положаја своје војске, прво је понудио примирје, али је Лаудон то изричito одбио и наставио са још жешћим бомбардовањем. Када је освануо 8. октобар све се окончalo: Осман-паша је потписао предају, а Лаудон је из свега изашао као велики победник. После 1739. године Београд је поново био у аустријским рукама, а турска војска, побеђена и понижена, испраћена низ Дунав ка Видину. Изгле-дало је да је све кренуло наопако на балканском ратишту за некада моћну царевину.

Понижена турска војска

Тога пута Лаудон је постао двоструки победник, војнички и метеоролошки, јер није губио драгоцену време и није дозволио да се време акције отегне у недоглед и заје у каснојесењи или зимски период. Искусни стари командант није, међутим, ни слутио да ће то бити његова лабудова песма: Прусија ће врло брзо ући у рат са Аустријом на страни Турске, он ће морати да брани на северу тадашњу аустријску Чешку, 1790. у фебруару умреће цар Јосиф II, а он ће свој живот окончати исте године у ју-

ровић, Јован Новаковић-Чардаклија и Живко Миленковић те ноћи између 2. и 3. децембра 1787. године постворали су капије Доњег града према Сави као и Дефдердареву капију која је из Доњег водила у Горњи град, Радич Петровић и капетан Мак дошли су из Срема под зидине града и довели одред српских добровољаца и чекали на заказаном месту – само главни аустријске војске није пристигла. Срби су читаву ноћ остали на кошави и по снежној међави да како покисли мишеви жељно ишчекују неку назови војску, која се као разбијена банда распширила по реци на разноразне стране света. Када им је топом са Ратног острва назначено да се читава акција одлаже, жалосно су запосели своја пловила и пребегли у Срем.

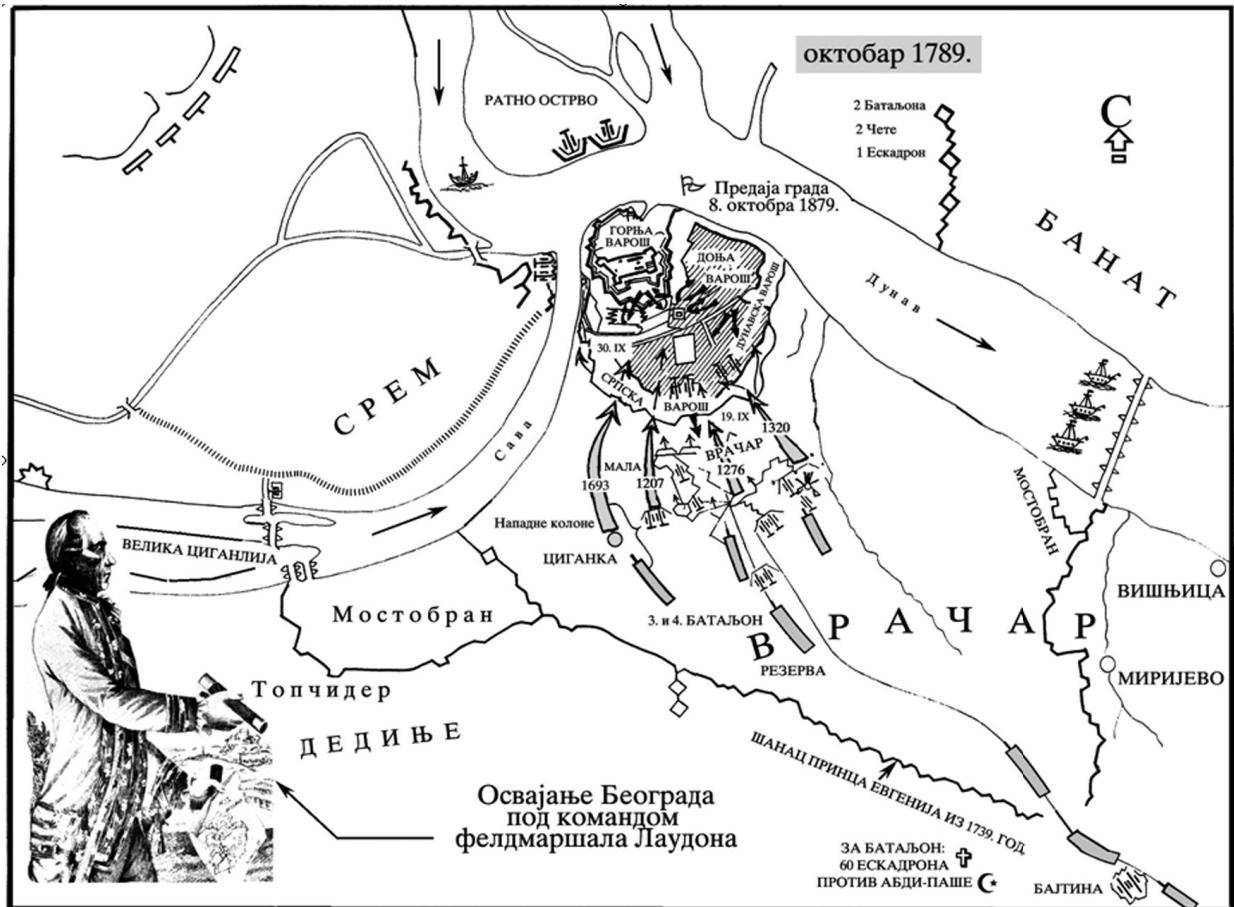
Тотални пораз аустријске војске

Како ли је тек било када је 3. децембра осванио дан, а Турци у граду видели како се остаци јутарње кошаве аветињски вијају око широм постварних градских капија. Тадашњи заповедник града, Абди-паша, преузео је широку истрагу поводом немилог слушаја, али главне кривце није пронашао, јер су они истог тог јутра безбедно отпловили. Међу Турцима се још више расплемасала мржња и међусобни обрачуни из којих ће као победник издићи Дели-Ахмет, важна личност у аустријско-турском рату, али стварни победник из овог несвакидашњег слушаја остаће позната београдска кошава и метеоролошки рат о коме аустријска војна команда није имала никакву представу нити је била дорасла да њене ефекте размотрити при својим војним активностима.

Први метеоролошки рат за Београд завршио се тоталним поразом аустријске војске, а за турску немом реакцијом и заташкањем слушаја као да се ништа није дододило.

Аустријска команда, међутим, као да из ове поражавајуће и немиле акције није извукла никакве поуке. Већ у јануару 1788. године обновљен је план за нови напад на Београд, иако је зимски период и даље трајао, а исте временене прилике остале на снази. За други атак или нови метеоролошки рат одређена је ноћ између 16. и 17. јануара. И опет, за несрћу, снажна кошава је започела да дува уочи планиране акције и наставила данима да бесни око Београда, на рекама и по сремској равници.

Планирани препад је одложен за следећу ноћ, али се ништа на боље није променило. И баш када се војска припремала да се укрупа на лађе, а друго крило пристизало из Больеваца, ветрина је поново задувала, краткотрајно затишје престало и нови, још бешњи таласи започели су да се ваљају Савом. План је тога пута био да се нападне из правца Горњег града, тако што би војска из Больеваца лађама низ Саву дошла до Аде Циганлије, ту се искрцала и из три правца напала на Стамбол-капију, Савску и Смедеревску капију. Поново су пристизала обавештења да су страже на бедемима немарне као и у претходном периоду и да то неодложно треба искористити.

Аустријска војска је напредовала у неколико колона, најизраженије су биле четири, а сведочења говоре да су се просто утракивали која ће пре што више освојити. Српски фрајкори су ишли напред, са њима многи Београђани који су добро познавали град и помагали војсци да се што пре савладају и онако увек порушени шанчеви

лу. У аустријској историји остаће записан као један од највећих војсковођа икада.

Шта се приликом ослобађања Београда догађало са Србима добровољцима и каква је њихова улога у свему томе била? Шта је ослобађање града значило за њих и какви су одјеци аустријско-турског рата за Србе?

Срби су, наравно, жарко желели да се из Србије коначно протера турски војник и после вишевековног робовања дочека слобода. На рат Аустрије и Турске 1788. године гледало се као на изузетну прилику да се та намера коначно и оствари и зато су листом ступали у царску војску као фрајкори (добровољци) и не само да су се пријављивали, већ су играли веома значајну улогу у свему томе. Били су привржени ослобађању Београда по сваку цену, за њих неповољни метеоролошки услови нису постојали, а ни цена живота није се постављала. Може се замислiti колико је разочарања у њима завладало када аустријска војска није стигла у два наврата да искористи отворене капије града, које су они отворили. Када је једна војска у историји ратовања или освајања градова имала такве услове: само да стигне и јурне у отворен и небрањени објекат?

Српски добровољци су били аустријски завереници, поверилици, шпијуни, чамџије, трговци, доушници, ратници-предводници, чистачи лешева, водичи и све то заједно чинило је једну недефинисану и још недовољно критичну масу да могу самостално да се супротставе сили каква је у то време била турска. Срби су тада искљу-

чиво могли бити у првим борбеним редовима и они су редовно ишли као претходница аустријске војске; чинили су то када се Београд освајао, а и први су касније били да се ослобођени град очисти од лешева, посебно коњских. Нису имали војничко искуство, још мање ратно, нису били ни добро наоружани, користили оружје које су добијали од Аустрије или заробљавали од Турака.

Последњи трзји велике царевине

Да су Срби војнички невични и неорганизовани видело се већ 1790. године када је Laudon са својом војском отишао на ново северно ратиште и оставио грофа Валиса са мањим одредом да покуша освојено да сачува. Био је то, наравно, узалудан посао и већ крајем поменуте године Турска је повратила све претходно изгубљене територије, седам градова на Сави и Дунаву. Постоје подаци који поразно казују о ситуацији која је у Србији тада владала: није се знало да ли те ослабљење аустријске снаге немарније бране освојено или немоћнија турска војска спорије осваја готово небрањену територију. За све то време фрајкорски одреди су се распадали и Срби су се враћали својим селима. Најпоразнији податак ипак говори да је Београд поново предат у турске руке у октобру 1791., две године после аустријског освајања, војсци Бећир-паше, који је предводио само 200 коњаника и 1.000 пешака и тако ушао у аветињски пуст град. Laudon је Београд освајао са око 150.000 ратника,

а Осман-паша га бранио са око 15.000 Турaka – разлика у броју актера ондашње и новонастале била је готово 140 пута.

Иако се читав аустријско-турски рат 1788-1791. не повољно завршио по српске фрајкоре и они опет извукли горко искуство, ипак је било и користи и показало је којим путем треба убудуће да иду српске тежње. Суштински, било је то предворје Српске револуције 1804. године, доба стицања ратног искуства, а глава Коче Анђелковића, посебно Кочина крајина и народно одушевљење и полет, показали су да цена слободе не може да иде преко туђе помоћи и оружја, већ путем сопствених жртава и тешког самоодрицања. Слобода се само крвљу плаћала и то ће остати трајна судбина срп-

ског народа, ма колико све друго било ко и било где проглашавао – историја Срба не познаје друге стазе нити Србија, као баштаве Европе, не може у мишуј рупу да се завуче и прикрије од урокњивих погледа.

Од 1791. године Београд се поново запосели Турци, али то ће бити последњи трзји једне велике царевине. Крај XVIII века биће и линија финиша града са одлика ма турске касабе и војничке испоставе према Средњој Европи. У међувремену, при тој смени векова, у Србији ће настati другачија времена, појавиће се под градским зидинама јунаци какви су били Милисав Чамџија, Конда бимбаша, Узун-Мирко Апостоловић, а изнад свега Васа Чарапић и сви заједно, као Карапољеви голубови, у једној једино ноћи и незадрживом налету, срушите све застарело, раскидати ветковне окове, сломити учаурено и високо уздићи барјак слободе.

Свануће тог прохладног новембарског дана 1806. године помутуће само смрт једног од најсветлијих јунака српске историје, Васе Чарапића, коме ће сâм Карапоље завидети што њему судбина није доделила тако красан и величанствен завршетак живота.

А небо над Београдом само ће наизглед немо и беспомоћно бдeti над градом; онај ко га занемари и потцени, проћи ће као го на кошави, смрзнут и поражен у сопственом незнану. Ни једно се ратно дејство не води без знања о метеоролошким условима, каже прастара мудрост, али и пажљиво припремана војна доктрина.

Др Владо Милићевић

Уређује: mr сц.
др Часлав
Антић

Може ли се спречити можданудар

ПРЕВЕНЦИЈА ПРЕСУДНА ЗА ИЗБЕГАВАЊЕ БОЛЕСТИ

У случају настанка можданог удара, прва три сата су најбитнија јер се тромболитичка терапија може применити само тада. Да би лек могао да помогне, веома је важно знати симптоме можданог удара, на време га препознати и хитно позвати помоћ.

Можданудар је здравствена, социјална и економска катастрофа не само за пацијента, већ и за породицу и друштво. Да ли се та болест мора додогодити? Не, не мора.

За нормално функционисање мозга потребно је допремање кисеоника и хранљивих материја путем крви. Можданудар настаје изненада, када се крвни суд запуши угрушком или пукне зид крвног суда, што доводи до оштећења мозга и смрти можданних ћелија.

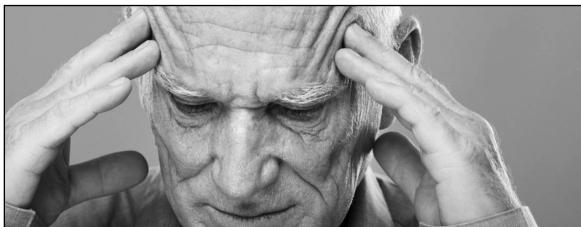
Симптоми болести зависе од локализације и величине оштећења мозга и одмах су видљиви. Особа којој се додарије можданудар може да осети трњење или слабост половине тела, искривљеност половине лица, отежан говор и/или отежано разумевање туђег говора, сметње у виду, вртоглавицу; повраћа, нестабилна је при ходању или не може да хода. У Србији је ситуација забрињавајућа! Око 30.000 особа годишње, односно једна особа сваких 20 минута, доживије можданудар, а сваких сат времена једна особа умре од ове болести.

У случају настанка можданог удара, прва три сата су најбитнија јер се тромболитичка терапија (раазлагање тромба) може применити само тада. Да би лек могао да помогне, веома је важно знати симптоме можданог удара, на време га препознати и хитно позвати помоћ.

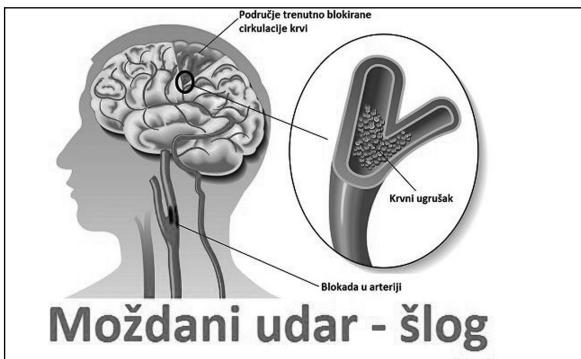
И поред свих терапијских могућности и новина, превенција даје убедљиво најбоље резултате. По неким студијама, чак и до 80 одсто можданых удара се може спречити. Под превенцијом се подразумева откривање и лечење фактора ризика које можемо поделити на оне на које можемо да утичемо.

Фактори ризика на које не може да се утиче су: пол, старост, расна и етничка припадност, генетика, наслеђе...

Фактори ризика на које може да се утиче су: повишен крвни притисак (чак три

Можданудар доноси неволју и често угрожава живот

Један од симптома можданог удара је главобоља

пута повећава ризик за настанак можданог удара), потом шећерна болест, пушње (повезано са 50 одсто већим ризиком код оба пола и у свим старосним групама)... Стријална фибрилација (треперење срчаних комора) је веома значајан фактор ризика за настанак можданог удара. Стријална фибрилација је одговорна за настанак готово 20 одсто свих можданых удара и узрок је тешких можданых удара са већим инвалидитетом. Гојазност и срчана оболења такође повећавају ризик, а поразан је и недостатак физичке активности. Било који облик физичке активности у трајању од 30 минута дневно, а и медитеранска исхрана богата воћем, поврћем и рибом, смањују ризик за настанак можданог удара.

Уместо закључка - измерите свој притисак, од нечег се мора почети

Извор: „Galem pharm magazin“

Живот свакидашњи
у огледалу тегоба

НЕСАНИЦА, ГЛАВОБОЉА, НАПЕТОСТ, ГРЧЕВИ МИШИЋА

Опште је позната повезаност несанице и стреса. Свакодневно смо изложени стресогеним факторима окoline. Важни регулаторни механизми у организму ремете се и могу довести до пролазних или озбиљних поремећаја сна. Добар и непрекидан сан чини основу физичког и психичког здравља. Забрињавајући подаци указују на пораст несанице и других поремећаја спавања код широке популације становништва, код старијих особа, али и мешовите популације средњих година.

Најчешћи узроци несанице су: стрес, рад по сменама, хронична забринутост, интелектуална или физичка

Несаница је често последица стреса

активности и квалитет живота, веома је важно спавати осам сати, баш ноћу, јер се тако организам на најбољи могући начин одмаре и припрема за све изазове наредног дана. Не заборавите: лежите пре ноћи, ако је могуће увек у исто време, избегавајте електронске уређаје у спаваћој соби и проветрите простор у коме спавате. Мелатинон је природан регулатор увођења у сан, познат као „хормон ноћи“ јер његово лучење почиње у одсуству светла. Мелатинон побољшава квалитет и дужину сна, обезбеђује добро функционисање следећег дана, без стварња зависности. Може се наћи скоро у свим апотекама у комбинацији са магнезијум хлоридом.

Позитивна улога магнезијума у стањима стреса, главобоља, грчева у ногама одавно је позната. Осим што нам је неопходан за раст и правилно функционисање срчаног и скелетних мишића, магнезијум учествује у активности више од 300 различитих ензима. Погебно се препоручује за заштиту срца, код повећаних психофизичких напора и за ублажавање стреса.

Лаванде је такође позната по својим умирујућим својствима на организам, посебно у стањима стреса, повећане нервозе и несанице. Њен карактеристичан нежан и благ мирис смирује и опушта, отклањајући осећај немира. Зато су се некад, а и сад, цветови лаванде додавали у јастуке како би својим ароматичним мирисом уводили лакше у сан.

Др Ч. Антић

Босиљак као лек

АНТИБИОТИК, АНТИОКСИДАНС, ЧИСТИ КРВОТОК...

Постоји много разлога зашто босиљак треба чешће да додајете у јела. босиљак (лат. Ocimum basilicum) је жбунаста и веома ароматична биљка, овалних и углавном зелених листова.

Постоји око шездесет врста босиљка, а све су различите по изгледу и укусу.

Босиљак има веома јака антиоксидативна својства. Антиоксиданси из босиљка, који су важан део здраве исхране и здравог начина живота, штите тело од слободних радикала, спречавају старење ћелија и настанка неких врста рака.

Један од њих је бета-каротин, који се у телу претвара у витамин A. Он спречава оксидацију холестерола штитећи срце и крвне судове. Бета-каротин је одличан за превенцију болести као што су астма, остеоартритис и реуматоидни артритис, које настају због слободних радикала.

У босиљку има пуно витамина B6 и магнезијума. Витамин B6 спречава накупљање опасне супстанце хомоцистеина, а магнезијум подстиче јачање кардиоваскуларног система, чиме делује превентивно против инфаркта.

Опуштајући мишиће и крвне судове босиљак поспешује проток крви и смањује ризик од аритмије.

Здравље из баште

БЕЛИ ЛУК ЈАЧА ИМУНИТЕТ

Поједите шест чена печеног белог лука и гледајте шта се дешава у вашем телу у року од 24 сата! Његова моћ је толико јака да чак и након 24 сата тело реагује на ту здраву храну, у дијетама за мршављење или као природни лек припремљен за лечење одређених болести.

Шта се дешава у вашем телу када једете печеног белог лука?

1 сат: У првом сату бели лук се вари у жeluцу и постаје храна за тело.

2-4 сата: Помаже у борби против слободних радикала и постојећих ћелија рака у телу.

4-6 сата: Метаболизам организма почиње да „види“ предности белог лука и активира процес за уклањање вишке течности и спаљује похрањене масти у организму.

6-7 сата: Антибактеријска својства белог лука, након путовања у крвоток почиње да врши функцију против бактерија у организму.

6-10 сата: У овом периоду хранљиве материје су већ одиграле улогу у ћелијском нивоу, штити од оксидације.

10-24 сата: Након што вари (у првих сат времена), бели лук у телу почиње процес дубинског чишћења, укључујући следеће процесе:

- Регулација нивоа холестерола,
- Чишћење артерија и заштита организма од срчаних проблема,
- Снижавање и побољшавање нивоа крвног притиска,
- Повећање природне одбране организма и јачање имунитета,
- Побољшање чврстоће костију,
- Отклањање умора због високе нутритивног садржаја,
- Побољшање атлетске способности,
- Допринос дуговечности ћелија,
- Регулација нивоа холестерола,
- Чишћење артерија и штити организам од срчаних проблема,
- Снижава и побољшава ниво крвног притиска,
- Повећава природну одбрану организма и јача имунитет,
- У процесу чишћења бели лук помаже у спречавању тешких метала из вашег тела,
- Помаже за побољшање чврстоће костију,
- Бели лук помаже да се отклони умор због високе нутритивне садржај,
- Побољшава атлетске способности,
- Помаже дуговечност ћелија.

SLUŠNI APARATI НА ЛЕКАРСКИ РЕЦЕПТ ПОСЕБНЕ ПОГОДНОСТИ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ !

- VRHUNSKA АМЕРИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА
- NEVIDLJIVI SLUŠNI АPARATI
- PRODAJA NA RATE

BEOGRAD,Sazonova 18a
011/2435-924

NOVI SAD,Vase Pelagića 4
021/425-370

WWW.SLUSNIAPARATIZONEX.RS

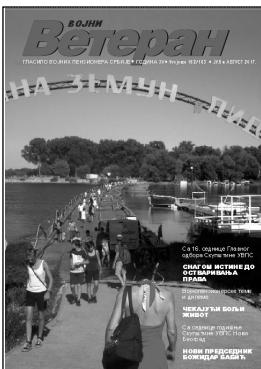

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ

Удружење војних пензионера Србије Београд,
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

Година XV. Број 162 / 163. Јул/Август, 2017.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милен Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња,
Будимир М. Попадић, Душан Старчевић,
Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ
Добросав Алексић (Алексинац),
Предраг Добић (Сремска Митровица),
Радivoje Здравковић, (Подгорица),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевача),
Стеван Стојановић (Шабац),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Драган Дабетић (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Будимир М. Попадић М. Чуљић, дописници
и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Тираж 3.000 примерака
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com
Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ISSN 1452-3809

ЦИП –
Каталогизација
у публикацији
Народна
библиотека Србије
Војни ветеран
ИССН 1452-3809

9 771 452 380002

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ
И ПОВОЉНИЈЕ
ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној
сарадњи закљученог са УВПС,
адвокати:

*Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ, из Београда,
ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ
„Ивијијум“), тел. 011/2644384 и
064/1735395;

Клијенте прима: уторком:
од 17.00-19.00 часова;

*Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНОВИЋ, из Шапца, ул. Патријарха Павла бр. 10, тел. 015/314307 и 064/2328165;

Клијенте прима:

четвртком од 18.00 - 19.00 часова;
*ВЕСОВИЋ Н. МИРЈАНА у Београду,

Ул. Шуматовачка бр. 149, суботом од 11-15 часова и у Крагујевцу – Ул. Светозара Марковића бр. 19, средом од 15-18 часова.

За потребе војних пензионера ови
адвокати обављају следеће правне
послове:

давају бесплатне правне савете и
пружају све остале адвокатске
услуге уз накнаду по важећој
адвокатској тарифи

умањеној за 20 одсто (адвокати
Љиљана Јаковљевић и Гордана
Бучевац Стефановић), односно 30
одсто (адвокат Ивана Јовановић).

Редослед адвокатад је по
редоследу склапања уговора.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЂОШЕ

Када је пут посут новцем, не
стигне се до истине.

Коначно смо видели његов
прави образ. Лажни се
излизао.

Права истина је као опоро
воће. Затвара противнику
уста!

Пред зидом ђутања за час се
створи река плача.

Врх оловке је оштар али се
први иступи.

Пензија ми је као чаша
лимунаде. Стално се хватам
за сламку.

Наша еколођа: „Од извора
два путића“ и оба –
загађена!

Душан Старчевић

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА
САХРАНУ
ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези са
хране преко Удружења војних пензиони
ера Србије требало би да знате да
услуге могу користити чланови УВПС,
чланови њихових породица, као и сви
остали војни осигураници.

Преко Удружења могу се добити
комплетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почести,
- помоћ око сређивања докумената пре и после сахране ради регулисања
права чланова породице после смрти
војног осигураника,
- бесплатан долазак у стан породице
це преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се
добити у месним и општинским орга
низацијама УВПС, или директно на тел.
011/8333-142 и 011/6161-769; 064/1660-
423 и 011/3181-812.

ВЕОМА ПОВОЉНЕ
СТОМАТОЛОШКЕ
УСЛУГЕ
ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Стоматолошка
ординација „Президент М“,
Звездара, Михаила Булгакова (бивша
Душана Петровића Шанета) 46, са тимом
искусних стручњака, војним пензионерима нуди бројне погодности:

Део услуга бесплатно – стоматолошки
преглед, консултација и стручно
мишљење,

Остале стоматолошке услуге (проте
зе, пломбе, надоградње и друго), уз
значајне финансијске погодности –
плаћање на рате или са попустом, у за
висности од врсте услуге.

Доказани тим стручњака нуди све
стоматолошке услуге брзо, квали
тетно и повољно.

Телефони за контакт и информације:
011/342-7481, 063/214-800,
064/135-1487.